

იმისთანა წმინდა სადმეში, ბოგბინდ ბუქ-
უბი სიფყავა, ფედიოლებით და ჭბრბით ბუბ-
თის გაფანა ყულა უჯარბსთბაჭ უსბაგოლსია.

გამოდის 1918 წლის
25 ივლისიდან

რესპუბლიკა

ხუთშაბათი-პარასკევი, 10-11 სექტემბერი. 2020 წ. №112 (9038)

ელ.ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@top.ge

ფასი 60 თეთრი

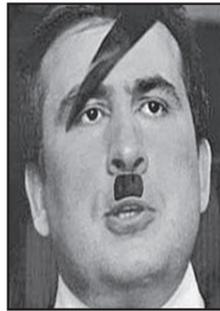
უბათაურო, გალყაბული „გაართიანებული“ ოპოზიცია“

ქალაქ „ახუტაბს“ ბიძინა ივანიშვილს ერთპარტიულ პარლამენტს!

ქართული პოლიტიკური პარტიების საკონსულტაციო ფორმატი

შესაძლოა, საკონსტიტუციო სასამართლოში „ნაცმოქრაობის“ აკრძალვის სარჩელი შევიდეს

ოპის შედეგ როგორ გამოსულიყო ჰიტლერი და მოეპოდიშებინა, დაახლოებით ისეთივეა, ამ ბოროტი მასხარის ბოდიში

დონალდ ტრამპი მშვიდობის დარგში ნობელის პრემიაზე ნარაზბინას

აშშ-ის პრეზიდენტი დონალდ ტრამპი მშვიდობის დარგში ნობელის პრემიის ნომინანტია. ტრამპის ნომინაცია ნობელის კომიტეტს ნორვეგიის პარლამენტის მეოთხე მოწვევის დეპუტატმა ქრისტინა ტიბრინგ-გედემ წარუდგინა.

„ტრამპმა საკვანძო როლი ითამაშა ისრაელსა და არაბეთის გაერთიანებულ საამიროებს შორის ურთიერთობის გასაუმჯობესებლად. ამ შეთანხმებამ შესაძლოა გადაამწყვეტი როლი ითამაშოს ახლო აღმოსავლეთში თანამშრომლობისა და კეთილდღეობის დამკვიდრებაში“, – აცხადებს ნორვეგიელი დეპუტატი. ნობელის პრემიის ჯილდო ხუთკაციანი კომიტეტის გადაწყვეტილებით გაიცემა, რომელსაც ნორვეგიის პარლამენტი ირჩევს.

კორონავირუსი სერიოზულად გვიტყვის!

სკოლებში საზიგოო ღონისძიებების ჩატარება აიკრძალა

უწყებათაშორისმა საბჭომ სკოლებში საზიგოო ღონისძიებების გაუქმების რეკომენდაცია გასცა, – ამის შესახებ მთავრობის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელმა განაცხადა.

„რეკომენდაცია გასცა უწყებათაშორისმა საბჭომ, რომ უსაფრთხოებიდან გამომდინარე სკოლებში საზიგოო ღონისძიებები გაუქმდეს“, – განაცხადა ნათია მეზვრიშვილი.

ყველაზე ხსელ ნარტილად რჩება აჭარა!

ეპიდემიოლოგიური თვალსაზრისით, ამ დროისთვის ყველაზე ცხელ ნერტილად აჭარა რჩება, – ამის შესახებ დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის ხელმძღვანელმა ამირან გამყრელიძემ, გუშინ საკორდინაციო საბჭოს სხდომის დასრულების შემდეგ განაცხადა.

„მოგესხნებათ, ყველაზე ცხელ ნერტილად რჩება აჭარა, სადაც ინციდენტობის მაჩვენებელი საკმაოდ მაღალი გვაქვს, 100 000 მოსახლეზე 47.8 აჭარაში 25 ახალი შემთხვევიდან შვიდი არის ხოფის კლასტერი, ორი თანამშ-

რომელი და ხუთი ოჯახის წევრი, ასევე სამი იუსტიციის სახლის შემთხვევა გვაქვს თავისი ოჯახის წევრებით, ერთი სამშობიარო სახლის ექთანს, ერთი გარემოს დაცვის თანამშრომელი, ორი „ორბის“ თანამშრომელი, ერთი სასაზღვრო პოლიციის, ერთი კლინიკა „ბრადერის“ სანიტარი“... ამასთან, გამყრელიძის განცხადებით, ბათუმში ათი შემთხვევის ინფიცირების წყარო ჯერ უცნობია.

პრევენციის მიზნით რეგულაციების აღსრულებას მკაცრად გააკონტროლებენ

შესაბამისი უწყებები კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით დანერგული რეგულაციების აღსრულებას მკაცრად გააკონტროლებენ. ამის შესახებ საკოორდინაციო საბჭოს სხდომის დასრულების შემდეგ მთავრობის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელმა განაცხადა. ნათია მეზვრიშვილი მოსახლეობას რეგულაციების შესრულებისკენ მოუწოდა.

„ბუნებრივია, რეგულაციების შეუსრულებლობაზე გათვალისწინებულია შესაბამისი სანქციები. ჩვენ მოქალაქეებს მოვუწოდებთ, რომ მაქსიმალურად წესები დაიცვან, გამოიჩინონ მაღალი პასუხისმგებლობა, ატარონ პირბადეები, დაიცვან დისტანცია. აღსრულების კონტროლი მოხდება აქტიურად და შედარებით უფრო გამკაცრდება. აქტიურად იმუშავებს როგორც პოლიცია, ასევე შრომის ინსპექცია. ამიტომ კიდევ ერთხელ მოგიწოდებთ, რომ წესები მაქსიმალურად დაიცვათ“, – განაცხადა მეზვრიშვილი.

კორონავირუსი სერიოზულად გვიტევს!

(პირველი გვერდიდან)

ამ დროისთვის საქართველოში კორონავირუსის 1773 შემთხვევა დადასტურებულია. განკურნებულთა რაოდენობა კი 1325-ს შეადგენს. კარანტინის რეჟიმში იმყოფება 5882 მოქალაქე, ხოლო სტაციონარში მეთვალყურეობის ქვეშ - 390. უცხოეთიდან სამკურნალოდ გადმოყვანილია საქართველოს 41 მოქალაქე. კორონავირუსის შედეგად, ქვეყანაში 19 პაციენტი გარდაიცვალა.

დღეიდან იზიარებენ, კორნოლები, ქელეხები და სხვა სოციალური ღონისძიებები აიკრძალება

იზიარებენ, კორნოლები, ქელეხები და სხვა სოციალური ღონისძიებები აიკრძალება. ამის შესახებ მთავრობის ადმინისტრაციის უფროსმა ნათია მევრიშვილმა განაცხადა.

„ეპიდემიოლოგიური ვითარება საკმაოდ საყურადღებოა, ამიტომ უწყებთაშორისმა საბჭომ მიიღო გადაწყვეტილება ცალკეული შეზღუდვების დაწესებისა და ცალკეული რეგულაციების გამკაცრების შესახებ, რომელიც ხვალიდან შევა ძალაში. რამდენიმე დღის წინ დაგეგმილი თეატრები და კინოთეატრები დაკავშირებული შეზღუდვების შემსუბუქება. ეს ობიექტები 15 სექტემბრიდან და 1 ოქტომბრიდან უნდა გახსნა, თუმცა ეპიდემიოლოგიური ვითარებიდან გამომდინარე მათი გახსნა 1 თვით გადაიდოს. შესაბამისად, თეატრები, კინოთეატრები და ზავშვთა გასართობი ცენტრები 1 ნოემბრიდან გაიხსნება.“

ბათუმის სამშობლიო სანალი ღირსება!

ბათუმის სამშობლიო სანალი მუშაობა შეაჩერა. აქ კორონავირუსის 5 ახალი შემთხვევა დადასტურდა. აქარის საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრის დირექტორის რუსუდან შავიშვილის თქმით, ინციდენტი ბათუმის სამშობლიო პერსონალია და სავარაუდოდ ისინი ე.წ. „ღონას“ კლასტერს უკავშირდებიან.

„შეაჩერა მუშაობა, რა თქმა უნდა. შესულია ეპიდემიოლოგთა ჯგუფი და მთლიანად იტესტება სამშობლიო. არც ერთი მუშაკი, არც ერთი ზავშვი ალარ არის უკვე სამშობლიოში,“ - ამბობს რუსუდან შავიშვილი.

აქარის საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრის დირექტორის განმარტებით, ბათუმის სამშობლიო სახლის შემთხვევები თვითდინებით - კარგებსა და პოლიკლინიკებში მისული ადამიანების ტესტირების შედეგად გამოვლინდა.

„ეს ადამიანები ძირითადად აღნიშნავენ, რომ იყვნენ „ღონას“ მომხმარებლები, გაავლეთ პარალელი, როგორც

იუსტიციის სახლში იყო, აქაც ისე მოხდება, გაიტესტება და პასუხიდან გამომდინარე განაგრძობს ფუნქციონირებას,“ - აღნიშნა რუსუდან შავიშვილმა.

სასწავლო პროცესი არ გადინდება!

ამის შესახებ საკოორდინაციო საბჭოს სხდომის დასრულების შემდეგ ჯანდაცვის მინისტრმა ეკატერინე ტიკარაძემ განაცხადა. მისივე განცხადებით, სასწავლო პროცესის გადადება არ იგეგმება არც სკოლებში და არც უმაღლეს სასწავლებლებში.

„ჩვენ სასწავლო დაწესებულებების მონიტორინგს სრულად ვახორციელებთ. დღეის მდგომარეობით, შემონეშულია არაერთი სკოლა. აქედან 600-მა სკოლამ დააკმაყოფილა ის მოთხოვნები, რომელიც არის ჩვენ-

გან წარმოდგენილი, დანარჩენებს მიეცათ მითითება, თუ რა ხარვეზები უნდა იყოს გამოსასწორებელი იმისთვის, რომ სასწავლო პროცესი უსაფრთხოდ წარიმართოს. დღეის მდგომარეობით, სასწავლო პროცესის გადადება არ იგეგმება,“ - განაცხადა ეკატერინე ტიკარაძემ.

რა ნაშაბის დასვა მოუწავთ სპეციალისტებსა და ლექტორებს უნივერსიტეტებში?

უნივერსიტეტებში თერმოსკრინინგი და პირბადის ტარება ყველასთვის აუცილებელი პირობაა, - ამის შესახებ შრომის ინსპექტირების დეპარტამენტის უფროსმა ბექა ფერაძემ განაცხადა.

„უნივერსიტეტებში თერმოსკრინინგი აუცილებელ პირობად რჩება. ასევე სავალდებულო პირბადეების ტარება, დეზინფექციასთან დაკავშირებული პროტოკოლის შესრულება, რაც ასევე მერხების სწორ დეზინფექ-

ციას მოიცავს. რაც შეეხება აუდიტორიაში სტუდენტების განთავსებას, ამ შემთხვევაში უნივერსიტეტებმა თვითონ უნდა შეადგინონ იმგვარი გეგმა-გრაფიკი, რომლის მიხედვითაც, ბევრი სტუდენტი ერთ სივრცეში არ განთავსდება.“

თუმცა, თუ აუდიტორიებში არის საშუალება დაცული იყოს 1 მეტრი დისტანცია, ამ შემთხვევაში მკვეთრად გამოსატყულო რეკომენდაცია უნივერსიტეტისთვის არ გვინერია,“ - განაცხადა შრომის ინსპექტირების დეპარტამენტის უფროსმა ბექა ფერაძემ.

ახლა კი, „2020NEWS“ გთავაზობთ იმ აუცილებელ მოთხოვნათა ჩამონათვალს, რომელიც უმაღლესი სასწავლებლებისთვის მიღებულ პროტოკოლში წერია.

1. თერმოსკრინინგი და პირბადის ტარება ყველასთვის აუცილებელია;
2. უნივერსიტეტებში საიზოლაციო ოთახი მოწყობა, სადაც ნებისმიერ პირს განათავსებენ, ვისაც რაიმე სახის სიმპტომი გამოუვლინდება;
3. დარეგულირდება სტუდენტების დასასვენებელი და სალექციო საათები;
4. აუდიტორიებში სტუდენტებმა უნდა დაიცვან 1 მეტრის დისტანცია;
5. კაფეტერიებში, დასურულ სივრცეში 6 ადამიანი განთავსდება ერთ მაგიდასთან, ღია სივრცეში - 12;

ცნობისთვის, ყველა უნივერსიტეტში პირბადის ტარება და ჯანდაცვის სამინისტროს რეკომენდაციების დაცვა ყველა პირს მოუწევს.

* * *

დღეიდან, 18-დან 65 წლამდე კორონავირუსით ინფიცირებული პაციენტები, რომლებსაც ქრონიკული დაავადება არა აქვთ და არიან უსიმპტომოები, იკუთვნალებენ სასტუმროებში.

„საბარტოპელოს სამ დიდ ქალაქში - თბილისში, ბათუმსა და ქუთაისში დღეიდან დაიწება სასტუმროს მომსახურებით, კარანტინში პაციენტების მკურნალობა. უკვე მიმდინარეობს ბათუმის საავადმყოფოდან სასტუმროში პაციენტების გადაყვანა. ჩვენ განვსაზღვრეთ კლინიკურ ჯგუფთან ერთად ის პროტოკოლი, რის მიხედვითაც ისე მდგომარეობენ ჩვენი ექიმები. ამ შემთხვევაში იქნება შემდეგი მიდგომა - სრულწლოვანები, 65 წელზე ზემოთ პაციენტებს არ გადავიყვანოთ სასტუმროებში და 18-დან 65 წლამდე ადამიანები, რომლებსაც აქვთ დადასტურებული კოვიდინფექცია და ამავდროულად, არა აქვთ არანაირად თანმხლები ქრონიკული დაავადება, შესაძლებლობა ექნებათ უსიმპტომობის შემთხვევაში მკურნალობა გაიარონ, სასტუმროების ქსელში,“ - განაცხადა ეკატერინე ტიკარაძემ.

შესაძლოა, საკონსტიტუციო სასამართლოში „ნაცმოძრაობის“ აკრძალვის სარჩელი შევიდეს

ოპოზიციის მიხედვით, რომ კორონავირუსი ხელისუფლების კარგი მოკავშირეა და მმართველი გუნდი კოვიდ-19-ისა და მიხეილ სააკაშვილის ჩამოსვლის თემას ერთნაირად ეფარება. შეიძლება თუ არა, ასეთ მიმდინარეობას რომელიმე ხელისუფლებამ? ამის შესახებ for.ge-ს ანალიტიკოსი ლეონიდა მარტოვიძე ესაუბრა.

— ეს გაუგებარი რამეა, არსებობს საფრთხე, კოვიდიც საფრთხეა და სააკაშვილის დაბრუნებაც საფრთხეა. ხელისუფლების ვალია, ორივე საფრთხე თავიდან აგვაცილოს. თუ ხელისუფლება ამას ახერხებს, მაშინ ეს საფრთხე მისი მოკავშირე კი არ არის, არამედ — პირიქით. კოვიდის მოკავშირეები სწორედ ნაცები არიან. მათ უნდათ, ქვეყანაში კოვიდი იყოს და მთავრობა დამარცხდეს კოვიდთან ბრძოლაში. ისინი უკუღმა ატრიალებენ ლოგიკას. აშკარაა, ტვინის გამორეცხვაზე მუშაობს ოპოზიცია, გვაგვიტყვენ, ყველაფერს უკუღმა ლაპარაკობენ.

— კორონის ე.წ. პირველი ტალღა ხელი-სუფლებამ წარმატებით დაძლია. თუკი კორონა მორთვედ შემოიტყვება, რა გარანტია გვაქვს, რომ სწორად ხელისუფლება იმოქმედებს და როგორ აისახება ეს ხალხის განწყობაზე? ხომ არ ფიქრობთ, რაც უფრო მალე ჩაატარებს ეს ხელისუფლება არჩევნებს და საარჩევნო თარიღს არ გადასწევს, მისთვის მით უფრო უკეთესია, რადგან შეიძლება ყოველდღიურად დაკარგოს ქულა?

კავებთ მასობრივი შეკრებებისგან, ვივლით პირბადით, დავიცავთ დისტანციას, კორონავირუსი შეკავდება. ამიტომ მთავრობას კი ნუ ვთხოვთ, ცოტა ჩვენც უნდა გავიჭიროვოთ.

— რაც შეეხება პოლიტიკურ განცხადებებს, აქ სრული მიშვებულობაა. სააკაშვილი ირწმუნება, კოალიციური მთავრობა არც დამჭირდება, სრული უმრავლესობით მოვალ ხელისუფლებაში, დავით უსუფაშვილი მიშას ჩამოსვლის ნებას რთავს, მიხედვით შენს ბედსა და მომავალს... რომელ მომავალს უნდა მიხედოს სააკაშვილმა საქართველოში?

— წინასაარჩევნო ვითარებაა, ენას ძველი არა აქვს და ზოგი ასე უბერავს, ზოგი — ისე, მაგრამ სააკაშვილის პრემიერ-მინისტრობის კანდიდატად დასახელების მცდელობა ყოველ ზღვარს მიღმაა. ეს კაცი, ფაქტობრივად, უცხოელია, საქართველოს მოქალაქეობა არა აქვს, თანაც, უმძიმესი დანაშაულების გამო მსჯავრდებულია. მისი ნომერ პირველ პოლიტიკურ ფიგურად დასახელება „ნაცმოძრაობის“ მიერ საქართველოს სახელმწიფოსთვის სიღის განაწილა. ეს არის არაკონსტიტუციური და უკანონო საარჩევნო მიზანი. თუ ნაციონალები ამას გაბედვან და გააკეთებენ, არა მგონია, ქართველი საზოგადოება ამას შეურთავდეს. არის რამდენიმე ორგანიზაცია, მათ შორის, ორგანიზაცია „დავასრულოთ“ ერთ-ერთი დამფუძნებელი გია იაკობაშვილია. ამდე-

ნად, ნაცების უკანონო საარჩევნო მიზნის გამო შესაძლებელია, საკონსტიტუციო სასამართლოში სარჩელი შევიდეს, რათა „ნაცმოძრაობის“ პარტიას რეგისტრაცია შეუჩერდეს და აიკრძალოს. ეს უტიფრობის ყველა ზღვარს მიღმაა. სამართლებრივად გემოკვეთილია, რომ სააკაშვილს არათუ პრემიერ-მინისტრობა არ შეუძლია, არამედ საქართველოში კატეგორიულად ეკრძალება ნებისმიერი სახის პოლიტიკური საქმიანობა. როცა ასე უტიფრად თავზე დაგვახვევენ ყველაფერს, ამას სამართლებრივი რეაგირება უნდა მოჰყვეს, რომ თავი დავიცვათ სააკაშვილისგან. ამას არც განვიხილავ, იმავითვე ტყუილია, როგორც უნდა გახადონ სააკაშვილი პრემიერ-მინისტრი, როცა მოქალაქე არ არის და, რომ ჩამოვა საქართველოში, ციხეში უნდა ჩაჯდეს. ამიტომ ვერ ჩამოვა. თუ პარლამენტს მოიგებენ, მერე აპელაციას შეიტანენ, მსჯავრი გაუუქმდება სააკაშვილს და მოქალაქეობას აღუდგენენ, ეს უკვე ზღაპრებია.

— უსუფაშვილის მოწოდებას სააკაშვილის მიმართ როგორ აღიქვამთ?

— უსუფაშვილი უადგილოდაა დარჩენილი და საკუთარი ინტერესი ალაპარაკებს. რისი თქმა უნდა მიშას მოპატიუებით? ის ამბობს, არც სააკაშვილი ვარგა, არც ივანიშვილი, ყველამ თავის თავს მიხედოს და ჩვენ ვართ მესამე ძალა, ანუ ჩვენ ვართ გადაძრწუნებული. ამას უსუფაშვილი უხერხულად აკეთებს, ამიტომ მკაფიო პოზიცია უნდა ჰქონდეთ არათუ უსუფაშვილს, არამედ ნებისმიერ ქართველს, რომ სააკაშვილის, როგორც მსჯავრდებულ პირის და უცხოელის პოლიტიკაში მონაწილეობაზე. აქ ერთადერთი პოზიცია, ყველანაირი სხვა პოზიცია კანონგარეშეა. პოლიტიკურადაც

მიუღებელია და სამართლებრივადაც გაუგებარია. ეს პირდაპირ უარტყამს სახელმწიფო ხელისუფლების სამივე შტოს ლეგიტიმურობას. მაშინ არც კანონი გვექონია, არც მთავრობა, არც სასამართლო, თუ ამას დავუშვებთ. ეს სუვერენიტეტის ხელყოფაა.

— ბოლო პერიოდში რომელიმე ძალა თუ გამოიკვეთა, რომელიც დადებითად პოზიციონირებს ელექტორატის წინაშე?

— წვრილ-წვრილი პარტიებისგან შეიძლება რაღაც პერსპექტივა იყოს. მაგალითად, კონსერვატორებს, ზვიად ძიძიგურს, საკმაოდ ნორმალური პოზიციონირება აქვს, ასევე სოციალ-დემოკრატებს — გია ფორჭოლიანს, რომელიც ამბობს, ხელისუფლება შეიცვალოს, ოღონდ ჯერ იმას უნდა მივალნიოთ, ნაცები გაქნენ ამ პოლიტიკიდან, თორემ სანამ ნაცები არიან, ხელისუფლება არც შეიცვლება და ვერც შეიცვლება. ნაცები რა სცენარის გათამაშებას ცდილობენ ახლა? ეს არის 2012 წლის საარჩევნო კამპანიის იმიტაცია: ნაცები ცდილობენ, რომ ვითომ მაშინდელი ნაცობა არის „ოცნება“, ე.ი. დამნაშავე რეჟიმი თურმე არის „ქოცები“ და თურმე ნაცები თვითონ არიან მხსნელები.

ესაუბრა მანანა ნოზაძე

უპატრონო ახალგორელები...

იზოლაციის პირი წელი

უკვე ერთი წელი მიილია, რაც ახალგორის ოკუპირებული რეგიონი ფაქტობრივ იზოლაციაშია. გასული წლის სექტემბრიდან მოყოლებული, „რაზდახანის“ (ოსური სახელწოდება) გამშვები პუნქტი ჩაკეტილია. ადგილობრივებს დანარჩენ საქართველოსთან დე ფაქტო საზღვრის გახსნის იმედი აღარ აქვთ. ბევრი მათგანი ამ პირობებში შემოვლით გზებს ირჩევს, რაც დისკომფორტულობის გარდა, რეალური საფრთხის შემცველია.

„ხანდაზმულები, რომელთა უმრავლესობას ქრონიკული დაავადებები აწუხებს, სამკურნალოდ გასვლას „წითელი ჯვრის“ საზოგადოებრივ ცენტრში, ანუ ახალგორში, მაგრამ შემდეგ მიწაში სამი დღის განმავლობაში - მაინც ცხინვალში. ასე გადის შემომშვებს ყოველკვირეულად რამდენიმე ადამიანი მაინც, თანხლები პირების გარეშე. მაგრამ გასასვლელად საჭიროა საშვიც, რომელიც ყველას როდი აქვს - მარტის შუა რიცხვებიდან ხომ მათი გაცემა კარანტინის გამო შეწყდა. ვინც არც ხანდაზმულია და არც ავადმყოფი, „წითელი ჯვრის“ ოჯახების გაერთიანების პროგრამით ცდილობს სარგებლობას. ჩემი მონაცემებით, ოჯახებთან გასვლის სურვილი 90-მდე ადგილობრივმა გამოთქვა, თუმცა სხენებულ პროგრამით სარგებლობა ამ დრომდე მხოლოდ ხუთიოდე მოახერხა“ - ყველა ადგილობრივი სამოქალაქო აქტივისტი თამარ მერაბიშვილი

ქართულ მხარეს გადასულ ყველა ახალგორელს ორკვირიანი სავალდებულო კარანტინი ელის, გამონაკლისს მხოლოდ გადაუდებელი სამედიცინო დახ-

მარების საჭიროების შემთხვევაში უშვებენ - ასეთ ავადმყოფებს კოვიდ-კვლევა სტაციონარშივე უტარდებათ. ორკვირიანი სავალდებულო კარანტინის გავლა მოუწევთ მათ ცხინვალის ოკუპირებულ რეგიონში დაბრუნებისთანავე.

ამდენად, დე ფაქტო საზღვრის ამ გზით კვეთას მხოლოდ მათთვის აქვს აზრი, ვინც ოკუპირებული რეგიონიდან ხანგრძლივი დროით გადის. ხოლო ისინი, ვისაც უბრალოდ ნათესავების მონახულება სურს ან ერთ-ორი დღის სხვა საქმე გააჩნია, ამ გზას დე ფაქტო საზღვრის არალეგალურად კვეთას ამჯობინებენ. თუმცა ამ დროს რისკავენ, დაკავებულები აღმოჩნდნენ ან ოსურ, ან ქართულ მხარეს.

დე ფაქტო საზღვარს მთიან მიდამოებში კვეთენ, სადაც ნაკლები „თვალა“ა. თუმცა აქაც თავისუფლად შეიძლება, აღმოჩნდე „გამოჭერილი“: ახალგორის რაიონის დაცარიელებულ სოფლებში ხომ ერთი ადამიანის არყოფნაც ადვილი შესამჩნევია მეზობლებისთვის, რომელთაგან რომელიმე შეიძლება, გასუ-

ლი პირი დე ფაქტო ხელისუფლებასთან „ჩაუშვას“. შედეგად, თუ მალულად გასვლას წარმატებით მოახერხებ, უკან დაბრუნებულს აუცილებლად შეგიქმნიან პრობლემებს - მოგაკითხავთ სასწრაფო დახმარებისა და მილიციის ეკიპაჟები, დაგაკავებენ, ჯარიმას გადაგახდევინებენ და სავალდებულო ორკვირიანი კარანტინში მოგათავსებენ. ამის გამო გამოსვლელთა უმრავლესობა ცდილობს, ოფიციალური თბილისის მიერ კონტროლირებად ტერიტორიაზე ორ დღეზე მეტ ხანს არ დარჩეს.

თუმცა არის გამონაკლისი შემთხვევებიც - როცა დიდი ხნით გასულები შეუმჩნეველები და, შესაბამისად, დაუსჯელები რჩებიან. ამის დასტურად ისინი დროდადრო სოცსეულში აჭარის პლატფორმაზე ან თბილისის ცენტრში გადაღებულ ფოტოებს ათავსებენ, რაც შემდგომ მითქმა-მოთქმის მიზეზი ხდება იმის შესახებ, რომ ყველა დამრღვევს ერთნაირი მონდომებით არ სჯიან.

მერაბიშვილი ამბობს, რომ არაფერი ჰქონდა ამ ადამიანების სანინააღ-

დეგო, მაგრამ პანდემიამ ეს დამოკიდებულება შეუცვალა:

„ერთი მხრივ, მესმის მათი. თუ ხალხი იზოლაციის რეჟიმით 30 000-იან ცხინვალში დაიღალა, წარმოიდგინეთ, ჩვენ რა მდგომარეობაში ვართ ნახევრადდაცარიელებულ დაბაში, სადაც არავითარი კულტურული ცხოვრება არ არსებობს და ვერც ნათესავებს ვნახულობთ. თან ამ რეჟიმში გასული წლის სექტემბრიდან ვცხოვრობთ. ხანდახან ისე ხდება, რომ იქით მხარეს ახლობელი გვიკვდება და დადგენილი წესების დაცვით მის დაკრძალვაზეც კი ვერ ვახერხებთ გასვლას. ერთ აქაურ ქალს წეროვანში მეუღლე გარდაეცვალა. ჩვენი ხელისუფლება დათმობაზე წავიდა და მოხუცი ქალბატონი „რაზდახანით“ ოფიციალურად გადაუშვა, მაგრამ იგი ქართულ საგუშაგოზე დააკავს და ორკვირიანი სავალდებულო კარანტინში მოათავსეს, რის გამოც მეუღლის დაკრძალვას მაინც ვერ დაესწრო. ამიტომაც ცდილობს ყველა, ვისაც ამის ჯანმრთელობა ჰყოფნის, საზღვარი არალეგალურად გადაკვეთოს - ასე შანსი რჩებათ, ქართულ მხარეს არ დააკავონ. თუმცა მეორე მხრივ, ისინი არა მარტო თავად რისკავენ. ისინი რისკავენ ჩვენი ჯანმრთელობითა და სიცოცხლითაც, თანაც ჩვენი ნებართვის გარეშე“.

როგორც თამარი აღნიშნავს, აუცილებელია, დე ფაქტო საზღვრის ლეგალური კვეთა იქნას უზრუნველყოფილი, თუნდაც მოქალაქეებისთვის დისკომფორტული პირობებით - ორი კარანტინით:

„ამ შესაძლებლობით სარგებლობას შეიძლება მოქალაქეები, რომლებსაც რესპუბლიკიდან გასვლა სამუდამოდ, ან ხანგრძლივი დროით სურთ, ასევე პირიქით - ისინი, ვინც დაბრუნებას ვერ ახერხებდნენ. კარანტინის გამო ქართულ მხარეს ჩარჩენენ მთელი ოჯახები, ბევრი მათგანი - მცირეწლოვანი ბავშვებით. ამ ადამიანებს უფლება აქვთ, დაბრუნდნენ“ - დასძენს მერაბიშვილი.

აზრზე მოდით, პოპულისტებო!

„სად იყავით, როცა ამ უბედურებას სამ თვეში 17 ახალგაზრდა შეენიკა?“

ახლახან, კასპში სამი სუიციდის შემთხვევა მოხდა და ჩემი ინფორმაციით, სამივე აზარტულ თამაშებს უკავშირდება, ამიტომ არ შეიძლება, რომ ეს საკითხი პოლიტიკური ქულების დაწერისა და პოპულიზმის თემად ვაქციოთ - არასამთავრობო ორგანიზაცია „დედები აზარტული თამაშების წინააღმდეგ“ ხელმძღვანელი თამარ ჯაფარიძე სოციალურ ქსელში ემოციურ მიმართვას აქვეყნებს:

„როგორ არ მინდა გამოვეხმურო პერსონებს, რომლებმაც ჩვენი ორგანიზაციის - „დედები აზარტული თამაშების წინააღმდეგ“ ჩაძირვა, საქმიანობის შეზღუდვა და სათავისოდ გამოყენება მოინდომეს და ასეთი სამწუხაროდ, არა ერთია.“

ახლახან, კასპში სამი სუიციდის შემთხვევა მოხდა და ჩემი ინფორმაციით, სამივე აზარტულ თამაშებს უკავშირდება, ამიტომ არ შეიძლება, რომ ეს საკითხი პოლიტიკური ქულების დაწერისა და პოპულიზმის თემად ვაქციოთ. ვადასტურებ, რომ ეს ეროვნული საქმეა და ყველამ ერთად უნდა შევძლოთ „მინისტრი“ ბიზნესის დამარცხება და ერის გადარჩენა გაჩინაგებისგან. ამ საკითხთან მიმართებაში, პოზიციაც და ოპოზიციაც დამნაშავეა. სად ბრძანდებოდით, ძველი პოლიტიკოსებო მაშინ, როცა თქვენს მხარდაჭერას ეკლოდით? სად იყავით ახლად გამომცხვარო პოლიტიკოსებო, როცა აქციებს ვმართავდით, სად იყავით იმიჯდაყენებულ ინტელიგენცია, როცა სამ თვეში 17 ახალგაზრდის სიცოცხლე შეინიკა უკონტროლო ბიზნესმა?

მშრომელთა პარტიის ლიდერო, ახლა გაგახსენდა? მოკებნე ჩვენი კვლევები? არ-

კორონავირუსმა კიდევ ერთი სუპერპროექტი შეინიკა?!

კორონავირუსისა და ენერგომატარებლებზე შემცირებული მოთხოვნის გამო, საქართველო ამჯერად იძულებული გახდა, რომ გაზსაცავის უმნიშვნელოვანეს პროექტზე უარი თქვას გაურკვეველი ვადით, რის გამოც სესხის მიზნობრიობა შეიცვალა. პროექტი, რომლის განხორციელება 2024 წლამდე უნდა დასრულებულიყო, როდის დაიწყება ახლა, უკვე აღარააზნის იცის.

მთავრობასა და გერმანიის განვითარების ბანკს შორის უკვე შედგა მოლაპარაკება, რომლის შედეგადაც გადაწყვიტეს, რომ მოდიფიცირებას დაექვემდებარა გერმანიის სესხის 150 მილიონი ევროდან 120 მილიონი ევრო. განახლებული შეთანხმებით, თანხა საქართველოში კოვიდ-19-ის კრიზისის დაძლევის მოხმარდება. მანამდე ეს თანხა განკუთვნილი იყო მინისტრის განცხადებით პროექტისთვის.

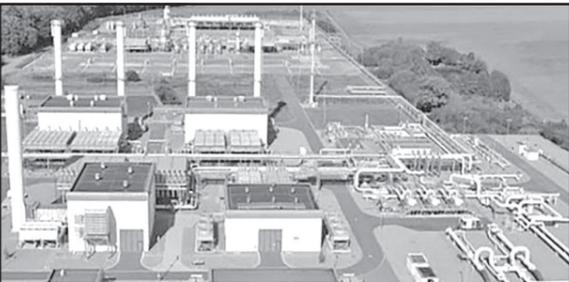
გაზსაცავის მშენებლობა თბილისთან ახლოს, სამგორის სამხრეთი თალის დაცლილ, დამუშავებულ ნავთობის საბადოზე იგეგმებოდა. პროექტი საპარტნიორო ფონდმა ჯერ კიდევ 2014 წლის ოქტომბერში წარადგინა. მისი მთლიანი საინვესტიციო მოცულობა 220-250 მილიონ ევროდ არის შეფასებული.

ჯერ კიდევ 2020 წლის თებერვალში ნავთობისა და გაზის კორპორაციის ხელმძღვანელი გიორგი ბახტაძე ამბობდა, რომ საქართვე-

ლოში გაზსაცავის მშენებლობა მიმდინარე წლის მეორე ნახევარში დაიწყებოდა. ამის შესახებ მან იმ კითხვის საპასუხოდ განაცხადა, რომელიც გაზსაცავის ექსპლოატაციაში შესვლის თარიღის რამდენჯერმე გადავადებას ეხებოდა.

„თავიდან იყო ლაპარაკი, რომ გაზსაცავი ექსპლოატაციაში 2021 წელს უნდა შესულიყო, მაგრამ ეს ძალიან რთული ტექნიკური პროექტია, სერიოზული შესწავლა იყო საჭირო. ჩვენ აბსოლუტურად დეტალურად შევისწავლეთ ეს პროექტი, გავაკეთეთ ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთება, რამაც ძალიან დიდი დრო წაიღო. იგეგმება, რომ 2024 წლის დასაწყისში ექსპლოატაციაში შევიდეს გაზსაცავი.“

გამარჯვებული კომპანია მიმდინარე წლის პირველ კვარტალში გამოვლინდება და ჩვენი გეგმით, დაახლოებით, წლის მეორე ნახევარში დაიწყება მშენებლობა, - აცხადებდა 7 თვის წინ ბახტაძე.

მას შემდეგ ყველაფერი თავდაყირა დადგა და ახლა პროექტის განხორციელებაზე საუბარი საერთოდ შედგებოდა. ენერგეტიკოსი ლიანა ჯერვალდი ამბობს, რომ პროექტის შეჩერება დიდი დანაკარგია ქვეყნისთვის, რამდენადაც იგი საქართველოს ენერგეტიკული უსაფრთხოებისთვის ძალიან მნიშვნელოვანია.

„გაზსაცავი აქტუალური პროექტია, რომელიც ენერგოუსაფრთხოებას ეხება და მთლიანად რომ გაჩერდეს, წარმოუდგენელია. ცხადია, სექტორი ელოდება მოთხოვნის აღდგენას და სანამ სიტუაცია არ შეიცვლება, ამ პროექტის განხორციელება სერიოზული რისკი ექმნება, მთავრობის გადაწყვეტილება ამით არის განპირობებული“, - აღნიშნა ენერგეტიკოსმა.

გიგა დანელია

ფარიდნელი. XIX საუკუნის მიწურულს ფოტო

ქართული გამუსლიმების პროცესს თან ახლდა ეკლესიების დანგრევა, საეკლესიო ნივთების განადგურება და საქართველოდან წაღებული საეკლესიო რელიკვიების მიტაცება. ამ დროს ირანელებმა გაანადგურეს მღვდლების მიერ საქართველოდან წაღებული ემბაზები, რომლებშიც ათწლეულების განმავლობაში უცხოებაშიც ნათლავდნენ ბავშვებს. ფერეიდნელი ქართველების გამუსლიმების შემდეგ ირანელებმა მათი რბევა და დაწილება შეწყვიტეს. ქართველთა გამუსლიმებამდე ფერეიდნეში ჯერ კიდევ მოღვაწეობდნენ ქართველი მღვდლები. გამუსლიმების შემდეგ ეკლესიები ან დაანგრეს, ან მეჩეთებად გადააკეთეს. აღარ მოიპოვება ცნობები ქართველი სამღვდლოების შესახებ. თანდათან დავიწყებთ მთელი საეკლესიო დღესასწაულები, ქართული სიმღერები და ცეკვები. სტუმართმოყვარე ქართველები ჩაიკეტნენ და მუდმივი შიშის პირობებში აგრძელებდნენ ცხოვრებას. ქართული ეროვნული ტანსაცმლიდან შემორჩა მხოლოდ ფართო შარავლები და ისიც მხოლოდ იმითომ, რომ ადგილობრივთა სამოსს წააგავდა. მიუხედავად ყოველივე ზემოთქმულისა, ფერეიდნელებს კარგად ახსოვდათ, რომ მათი ისტორიული სამშობლო საქართველო იყო. ლეგენდები და თქმულებები თაობიდან თაობას გადაეცემოდა.

ცხადია, ყოველივე ეს ცნობილი ხდებოდა ირანის ხელისუფლებისათვის. მისი წარმომადგენლები ცდილობდნენ, არ დაეშვათ ფერეიდნეში საქართველოდან ვინმეს ჩასვლა, სურდათ, მოესპოთ ყოველგვარი კავშირი ფერეიდანსა და საქართველოს შორის. მიუხედავად ამგვარი სიმკაცრისა, ფერეიდნელი ქართველების ცნობით, მათთან ჩასულა ლადო აღნიაშვილი (ლადო აღნიაშვილი სპარსეთში 1894 წელს გაემგზავრა - 3. 8.), მას თბილისში წიგნიც გამოუცია სპარსეთში მოგზაურობის შესახებ (ლადო აღნიაშვილის წიგნი „სპარსეთი და იქაური ქართველები“ 1896 წელს გამოცემა - 3. 8.). ფერეიდნელები ჰყვებოდნენ, რომ ლადო აღნიაშვილმა ყველა ქართული სოფელი შემოიარა, იგი ქართველებს ურჩევდა: ირანელებთან სისხლის აღრევა არ დაეშვათ, როგორც შეენარჩუნებინათ ქართული ენა და ეროვნული ტრადიციები, შეენარჩუნებინათ ერთობა და დალოდებოდნენ თავისუფლებას. ლადო აღნიაშვილი ფერეიდანში, სოფელ ბუნის ერთ-ერთი მცხოვრებისთვის სამახსოვრო წერილიც დაუტოვებია.

ლადო აღნიაშვილამდე 10-15 წლით ადრე ფერეიდანში ჩასულა ქართველი, სახელად იუსუფი (შეიძლება იოსები - ვ. გ.), რომელიც გეოლოგიურ კვლევებს აწარმოებდა. იგი მალევე დაბრუნებულა უკან. იუსუფის წასვლის შემდეგ ფერეიდნის სოფელ ახორას მკვიდრი გულიამ ჰუსეინ ონიკაშვილი, პროფესიით პარაკმახერი, თბილისში ჩამოსულა. მას მიზნად ფერეიდანში ქართული სკოლის გახსნა დაუსახავს და თბილისში ქართული წიგნებიც შეუძენია. ირანის ხელისუფლების წარმომადგენელთა, მოლეებისა და ზოგიერთი ქართველის წინააღმდეგობის გამო ფერეიდანში ქართული სკოლის გახსნა ვერ მოხერხდა.

1921 წელს ფერეიდანში ჩასულა ქართველი თავადი, რომლის სახელი და გვარი იქაურებს აღარ ახსოვდათ. ქართველთა თა-

„ისპორიის ობლები“

ვადმა იქ გარკვეული დრო დაჰყო, ხოლო თბილისში დაბრუნების წინ საქართველოში სტუმრად მიიწვია სოფელ ზემო ახორას მცხოვრები სეიფულა ხან იოსელიანი. ეს უკანასკნელი თბილისში ჩამოვიდა, ერთი წელი დარჩა, ფერეიდანში ქართული სკოლის გახსნისათვის აუცილებელი წიგნები შეიძინა და ირანში დაბრუნდა. თეირანში სეიფულა ხან იოსელიანი შეხვდა რეზა ხან ფხვლეს, რომელიც იმხანად ირანის სამხედრო მინისტრი იყო და ფერეიდანში ქართული სკოლის გახსნის უფლება მიიღო. ამჯერად სკოლის გახსნა მოხერხდა. სეიფულა ხან იოსელიანს განზრახული ჰქონდა სკოლაში ქართული, რუსული და სპარსული ენების სწავლება. მან სკოლის გასათბობად ლითონის ლუმელიც კი ჩაიტანა. ირანის ხელისუფლების წარმომადგენლებმა და მოლეებისგან ნაქვებულმა ქართველების ნაწილმა ხმა გაავრცელეს, რომ სეიფულა ხან იოსელიანი ქრისტიანობის აღდგენას ცდილობდა, ხოლო ლითონის ლუმელისგან ეკლესიისათვის ზარის ჩამოსხმას აპირებდა. დაიწყო თავდასხმები სეიფულა ხანზე, იგი ხელისუფლების წარმომადგენლებმა დაკითხეს კიდევ. მიუხედავად ამისა, მამაცი ქართველი ვერ დააშინეს და სკოლაც ფუნქციონირებას განაგრძობდა. არსებობის მანძილზე სკოლამ ქართული ენა დაახლოებით 20 ფერეიდნელს შეასწავლა, რომელთაგან ოთხი თუ ხუთი სოფელ ბუნიდან იყო. სკოლაში ქართული ენა შეისწავლა სეიფულა ხან იოსელიანის ვაჟმაც. თეირანიდან ფერეიდანში ქართული სკოლის საქმიანობის შესწავლის მიზნით სპეციალური კომისია ჩავიდა, რომელმაც სკოლის დამარსებელს პრობოლშევიკურ აგიტაციაში დასდო ბრალი... სკოლა დახურეს. სკოლის დახურვიდან რამდენიმე წლის შემდეგ სეიფულა ხანთან სტუმრად ჩავიდნენ რუსეთ-ირანის ხანის ისპაჰანის განყოფილების თანამშრომელი ამბაკო ჭელიძე, ისპაჰანში რუსეთის კონსულის მეუღლე და რამდენიმე ქართველი. საბჭოთა მოხელეებთან ურთიერთობა სეიფულა ხან იოსელიანს არ აპატიეს, საქმე აღძრეს და იგი პირადად ისპაჰანის მაშინდელმა გენერალ-გუბერნატორმა მეჰმედ ჰუსეინ მირზამ დაკითხა.

1927 წელს სეიფულა ხან იოსელიანთან სტუმრად ჩავიდა მასწავლებელთა ჯგუფი თბილისიდან. ისინი ფერეიდანში რამდენიმე დღეს გაჩერდნენ. მასწავლებელთა საქართველოში გამოგზავრებიდან მალე სეიფულა ხანი მოულოდნელად უდროოდ გარდაიცვალა. ფერეიდნელი ქართველები, განსაკუთრებით კი მეზობელ სოფლებში მცხოვრები სომხები, ვარაუდობდნენ, რომ იგი მონამლეს. სეიფულა ხან იოსელიანს, გარდა იმისა, რომ იყო მამაცი და შეუპოვარი ადამიანი, ჰქონდა საფუძვლიანი განათლება. მისი ვაჟი, ფატულა ხანი, ასევე განსწავლული ადამიანი იყო, რომელიც თანამოაზრეთა

მცირერიცხოვან ჯგუფთან ერთად მამის დანაშაულს საქმეს აგრძელებდა.

1944 წლისათვის, როგორც სიმონ ჯანაშვიას ნარკვევია აღნიშნული, მიუხედავად სამ საუკუნეზე მეტი ხნის განმავლობაში მიმდინარე დევნა-შევიწროებისა, ფერეიდანში 11 ქართული სოფელი არსებობდა: ზემო ახორა, ქვემო ახორა, დაშენსაკი, ბუნი, დომბამაკარი, (მიანდაშტი), ახჩა (ახჩალი), შავურტი, გაფუზი, ჩულურურთი (ჩულურეთი), სიბავი, ჯახჯახი.

ფერეიდნის ქართულ სოფლებში ტვირთის გადასატანად იყენებდნენ ორბორბლიან დიდ ურმებს, რომლებიც ძალიან ჰგავდა ქართულს, ურემში ორ, ოთხ ან ექვს ხარს აბამდნენ. სოფლებს შორის მიმოსვლისათვის ფერეიდნელი ქართველები სახედრებს იყენებდნენ. ცხენები მათ არ ჰყავდათ ორი მიზეზის გამო: ცხენის შენახვა ზამთარში ძვირი ჯდებოდა, ირანელი მოხელეები და ჟანდარმები გლეხების ცხენებს სამსახურეობრივი მოვალეობის შესრულებისას იყენებდნენ.

ვლელად შეინარჩუნეს ქორწინებისა და საოჯახო ტრადიციები. იმ სოფლებში, სადაც მხოლოდ ქართველები ცხოვრობდნენ, შერეული ქორწინება ძალზე იშვიათი იყო, მიუხედავად იმისა, რომ ირანელებს ქართველებზე ქორწინების დიდი მისწრაფება ჰქონდათ. ფერეიდნელი ქართველი ქალები ყოფით ურთიერთობაში ირანელი ქალებივით შეზღუდულნი არასდროს ყოფილან. ქართველთა შორის ძალზე იშვიათი იყო განქორწინების ფაქტები, ისინი მაქსიმალურად ერიდებოდნენ მრავალქოლიანობას.

აღსანიშნავია, რომ ქართველების კულტურული დონე დაბალი იყო. 11 ქართულ სოფელში სულ 2 სკოლა არსებობდა. 16.000 ფერეიდნელზე 90-120 მოსწავლე მოდიოდა. ქალები წერა-კითხვის უცოდინარნი იყვნენ, მამაკაცების მხოლოდ 20-30% იყო წიგნიერი. სკოლებში ქართულს არ ასწავლიდნენ, ისწავლებოდა მხოლოდ ფარსული ენა და ყურანი. ამიტომაც ახალგაზრდობა ფარსულს ეუფლებოდა და ნელ-ნელა ივინებდა მშობლიურ ენას.

ისლამის მიღების შემდეგ ფერეიდნელ ქართველებს ქართული სახელები ირანულთა შეუცვალეს, დაიწყო გვარების გადაკეთებაც. მიუხედავად ამისა, ფერეიდნელები ერთმანეთს ქართული სახელებით მიმართავდნენ, ახსოვდათ თავიანთი ქართული გვარებიც.

ფარიდნელი ქართველი საბჭოთა კავშირის პოლიტიკური ხელმძღვანელობის ბაზაზე (1944-1945)

ლადო აღნიაშვილი

1944 წლისათვის სოფელ ზემო ახორაში ქართველებს შემორჩენილი ჰქონდათ გვარები: იოსელიანი, გელოვანი, ლომიანი, ტუხანი; სოფელ ბუნში - ჩაბანი, ასპანი; სხვა სოფლებში - ლაჩიკანი, გუგუნანი, ვატიანი, ონიანი, დაუთანი, ასლანიანი, სუციანი, ყაზიანი. ამ დროისათვის ქართულ გვარებს აღარ ჰქონდათ დამოლოება „ქე“ და „შვილი“, ისევე, როგორც სომხურ გვარებს - დაბოლოება „იანცი“.

სიმონ ჯანაშვიას ნარკვევი ფერეიდნელი ქართველების შესახებ არ გამოქვეყნებულა, თუმცა მას, როგორც თბილისში, ისე მოსკოვში, ხშირად იყენებდნენ მასალად.

ირანში, ფერეიდანში მცხოვრები ქართველების სამშობლოში დაბრუნების საკითხი საბჭოთა კავშირის პოლიტიკურ ხელმძღვანელობას ოფიციალურად არსად დაუყენებია, თუმცა საკითხი დღის წესრიგიდან არ მოხსნილა.

1945 წლის 15 იანვარს საბჭოთა კავშირის ელჩმა ირანში მიხაილ მაქსიმოვმა გრიფით „საიდუმლო“ წერილი გაუგზავნა საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცკ-ის მდივანს კანდიდ ჩარკვიანს. ელჩი კანდიდ ჩარკვიანს სთხოვდა ირანში საბჭოთა კავშირის საელჩოსათვის გაეგზავნა ქართულენოვანი წიგნები, სტატიები და ნარკვევები, ფოტოები და კლიშეები გაზეთისათვის, ასევე - იოსებ სტალინის მოკლე ბიოგრაფიის ოფიციალური გამოცემა ქართულ ენაზე. რაში უნდა დასჭირებოდა ეს მასალა მიხაილ მაქსიმოვს თეირანში? ირკვევა, რომ ეს ყოველივე ფერეიდნელ ქართველთა შორის აგიტაციისათვის იყო განკუთვნილი.

დასრულდა ომი. 1945 წლის 26 ოქტომბერს საქართველოს საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარი გიორგი კიკნაძე გრიფით „სრულიად საიდუმლო“ მოხსენებით ბარათს უგზავნის კანდიდ ჩარკვიანს. მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ მოსკოვში ყოფნისას, 1945 წლის 23 აგვისტოს, სახალხო კომისარმა მოხსენებითი ბარათები წარუდგინა

- 1. შიპაჩსლავ მოლოტოვს:**
  1. თურქეთის შემადგენლობაში არსებული ქართული ტერიტორიების შესახებ;
  2. თურქეთის მიერ მიტაცებული ქართული პროვინციების შესახებ (მოკლე ცნობა რუკასთან ერთად);
  3. ირანში ქართველი მოსახლეობის საკითხის შესახებ.
- II. ლავრენტის ბერიას:**
  1. თურქეთის შემადგენლობაში არსებული ქართული ტერიტორიების შესახებ;
  2. თურქეთის მიერ მიტაცებული ქართუ-

ლი პროვინციების შესახებ (მოკლე ცნობა რუკასთან ერთად);

გიორგი კიკნაძე აღნიშნავს, რომ, გარდა მოხსენებითი ბარათებისა, მან ლავრენტი ბერიას გადასცა გრაფინია პრასკოვია უვაროვას რედაქციით გამოცემული ორი ნიგნი, რომელთაგან ერთი გურჯისტანის ვილაების, ხოლო მეორე — არტაანსა და ოლთისში არქეოლოგიურ მოგზაურობას ეხებოდა.

გიორგი კიკნაძის 1945 წლის 23 აგვისტოს მოხსენებითი ბარათი ვიარსლავ მოლოტოვისადმი მნიშვნელოვან დოკუმენტს წარმოადგენს. იგი სამი ნაწილისაგან შედგება და მისი შინაარსი ასეთია:

1. შაჰ აბას I-მა ირანში 100.000 ქართველი გადაასახლა. ისპაჰანის პროვინციის ფერეიდნის რაიონში დღემდე ცხოვრობს 20.000 ქართველი, რომელთაც ირანელებთან ასიმილაცია არ განუცდიათ და დღემდე ინარჩუნებენ ქართულ ენასა და ეროვნულ ტრადიციებს. ფერეიდნის ქართული მოსახლეობა მთლიანად გაუნათლებელია, მოკლებულია სანიტარულ და სამედიცინო მომსახურებას. ირანის ადმინისტრაციის მხრიდან ქართველობა განიცდის სასტიკ შევიწროებას. შექმნილი მძიმე და საშიში ვითარების გამო ფერეიდნის ქართველი მოსახლეობა განწირულია გადაშენებისათვის, თუ მას გარედან დახმარება არავინ აღმოუჩინა.

2. საბჭოთა საქართველოს მთავრობა მზადდა, ძმური დახმარება გაუწიოს ირანში მცხოვრებ ქართველებს: გაგზავნოს ირანში კომპლექსური ექსპედიცია, რომელიც შევლენ ექიმები, პედაგოგები, ისტორიკოსები, ენათმეცნიერები და მეცნიერების სხვა დარგის წარმომადგენლები, რათა ადგილზე შესწავლონ ქართველთა მდგომარეობა. ექსპედიციას შეეძლება საქართველოსა და ირანს შორის კულტურული ურთიერთობის დამყარება. ექსპედიცია შეიძლება ფერეიდნელი ქართველების დახმარებისათვის გამიზნულ ქმედით ღონისძიებებს და დააყენებს ირანიდან საქართველოში ქართველთა გადმოსახლების საკითხს, რადგან, როგორც ცნობილია, ფერეიდნელებს სამშობლოში დაბრუნების ძლიერი მისწრაფება აქვთ.

3. ფერეიდანში მცხოვრები ქართველების შესახებ ინფორმაციის სისტემატურად მიღების მიზნით საქართველო ისპაჰანში, საბჭოთა კავშირის საკონსულოში, იმყოფებოდეს საქართველოს საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარიატის წარმომადგენელი, რომელიც დაიკავებდა ვიცე-კონსულის ან საკონსულოს პირველი მდივნის თანამდებობას.

გიორგი კიკნაძის შუამდგომლობამ შედეგი გამოიღო, ფერეიდანში ჩავიდა საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელი ა. ასლანიკაშვილი, რომელმაც 1948 წლის 13 იანვარს ირანში მივიღინების ანგარიში წარუდგინა გიორგი კიკნაძეს. ა. ასლანიკაშვილი თერანში 1947 წლის 24 ივლისს გაემგზავრა. ფერეიდანში ყოფნისას მან შეისწავლა ქართველების ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული მდგომარეობა და საქართველოს მთავრობის წინაშე ფერეიდნელი ქართველების ისტორიულ სამშობლოში დაბრუნების საკითხი დააყენა.

ა. ასლანიკაშვილმა მოხსენებით ბარათს რეკომენდაცია დაურთო:

1. ფერეიდნელი ქართველების ძირითადი მასა ფიზიკურად ჯანმრთელი, შრომისმოყვარე, პატიოსანი და მამაცი ადამიანები არიან;

2. ფერეიდნელმა ქართველებმა კარგად შემოინახეს მშობლიური ენა, ერთმანეთს შორის მხოლოდ ქართულად საუბრობენ და ყოველნაირად ეწინააღმდეგებიან ირანელებთან ასიმილაციას;

3. ფერეიდნელმა ქართველებმა ძირითადად კარგად იციან წინაპრების თავგადასავალი, XVII საუკუნეში საქართველოდან ირანში მათი გადასახლების ისტორია;

4. ფერეიდნელ ქართველებს ახასიათებთ ეროვნული სიამყის გრძობა, ეროვნული შეგნება გაცილებით მაღალია, ვიდრე რელიგიური;

5. ფერეიდნელი ქართველები ირანის სახალხო პარტიის წევრები არიან და საბჭოთა კავშირ-ირანის მეგობრობას უჭერენ მხარს;

6. ფერეიდნელ ქართველებს ისტორიულ სამშობლოში დაბრუნების გულწრფელი სურვილი ამოძრავებთ. მათი ნაწილი აცხადებს, რომ, თუ ირანიდან ქართველთა სამშობლოში დაბრუნება არ მოხდება, ისინი

რეპატრიანტ სომხებს შეუერთდებიან და ასე ჩამოაღწევენ საქართველოში;

7. არა მარტო ფერეიდნელი ქართველები, არამედ ირანის მოსახლეობის მნიშვნელოვანი ნაწილი ფერეიდნელთა საქართველოში დაბრუნებას ისტორიულ აუცილებლობად მიიჩნევს;

8. ოფიციალური თვალსაზრისით, ქართველების ირანიდან საქართველოში დაბრუნება გაცილებით რთულია, ვიდრე სომხებისა. ამის მიზეზი ის არის, რომ სომხთა სამშობლოში დაბრუნებით მსოფლიო საზოგადოება არის დაინტერესებული, რასაც ირანის ხელისუფლება ანგარიშს უწევს. ქართველთა სამშობლოში დაბრუნება კი მხოლოდ საქართველოს მთავრობის სურვილია, ამიტომ შეიძლება ირანის მთავრობა ფერეიდნელ ქართველთა ისტორიულ სამშობლოში დაბრუნებას არ დაეთანხმოს, რასაც ორი მიზეზით ახსნის: ა) ირანის მთავრობა ფერეიდნელებს ქართველებად კი არა, ქართული წარმომავლობის სპარსელებად თვლის, რომლებიც ისლამს აღიარებენ; ბ) ფერეიდანში კვალიფიცირებული და იაფი მუშახელის სიმრავლეა. ქართველებს მისწრაფება არა აქვთ მეფასეობისა და ვაჭრობისაკენ, რაც ფართოდაა გავრცელებული ირანში. საგარეოდაა, რომ ირანის ხელისუფლება ქართველ მუშახელს არ დათმობს;

9. მიუხედავად ყველა სირთულისა, რომელიც შეიძლება ფერეიდნელ ქართველთა სამშობლოში დაბრუნების პროცესში წარმოიქმნას, საკითხის დადებითად გადაწყვეტასავსებით შესაძლებელია. საბჭოთა საქართველომ უნდა გადაწყვიტოს, გაუნდის თუ არა ძმური დახმარების ხელს ფერეიდნელ ქართველებს — „ისტორიის ობიექტს“!

ა. ასლანიკაშვილი საქართველოს მთავრობას სთავაზობდა 1948 წელს ირანიდან სომხთა სამშობლოში დაბრუნებით ესარგებლა და სომხთა ნაკავთან ერთად საქართველოში გარკვეული რაოდენობის ფერეიდნელი ქართველი ჩამოეყვანა.

1948 წლის 25 მაისს გიორგი კიკნაძემ მოხსენებითი ბარათი წარუდგინა კანდიდ ჩარკვიანს, რომელიც აღნიშნულია: ა. ასლანიკაშვილის მიერ ფერეიდნელი ქართველების შესახებ გაკეთებული დასკვნები და შემუშავებული რეკომენდაციები ყურადღებას იმსახურებს და საქართველოს ხელმძღვანელი ორგანოები ამ მასალას შეისწავლიან.

* * *

ფერეიდნელებს ქართველთა ისტორიულ სამშობლოში დაბრუნების საკითხის განხილვა ისევე მოულოდნელად შეწყდა, როგორც დაიწყო. ამას რამდენიმე კონკრეტული მიზეზი ჰქონდა, მათ შორის უმთავრესი შემდეგია: ფერეიდნელებს ქართველთა სამშობლოში დაბრუნების საკითხი დამოუკიდებლად არ დასმულა, იგი თურქეთის შემადგენლობაში არსებული ქართული ტერიტორიის დაბრუნების პარალელურად იხილებოდა. შექმნილ ვითარებაში თურქეთმა, დიდი სახელმწიფოებისა და საერთაშორისო საზოგადოების აქტიური მხარდაჭერით, საქართველოსგან მიტაცებული ძირძველი ისტორიული ტერიტორიის შენარჩუნება შეძლო. იოსებ სტალინმა დასავლურ სამყაროსთან მოსალოდნელ სამხედრო კონფლიქტს და შესაძლოა, ფართომასშტაბიან ომსაც, თავი აარიდა, ამან გარკვეული სტიმული მისცა ირანს, რომლის მთავრობაც წინააღმდეგა ფერეიდნელ ქართველთა სამშობლოში დაბრუნებას. საბჭოთა კავშირის პოლიტიკურმა ხელმძღვანელობამ თურქეთის მიმართ განეული გარკვეული დათმობის შემდეგ ირანთან ურთიერთობა აღარ გამწვავა და ფერეიდნელ ქართველთა სამშობლოში დაბრუნებაზე უარი თქვა. თურქეთის მხრიდან ქართული ტერიტორიების დათმობის შემთხვევაში, სავსებით რეალური იყო ფერეიდნელ ქართველთა („ისტორიის ობიექტთა“), სამშობლოში დაბრუნება.

ვასტანბ გურული, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი (ტელ: 597 212 060).

ვაჭრობის!

ბამორჩიული პრაქტიკოსი და მეცნიერი

ვასტანბ გორბასლისა და ღირსების ორდენების კავალერს, შინაგან საქმეთა ორგანოების დამსახურებულ მუშაკს, თადარიგის გენერალ-ლეიტენანტს, იურიდიული და პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორს, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სენატის სპიკერს, პროფესორ **ჯემალ ვასტანბის** 70 წელი შეუსრულდა.

ოჯახური ტრადიციით განზავებული მისი მრავალმხრივი სახელმწიფო-საზოგადოებრივი და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობა საუკეთესო მაგალითია სულიერი სიძლიერისა სამშობლოსა და ქვეყნისათვის მიძღვნილი მსახურებისა.

პრაქტიკული საქმიანობა — შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში კვალიფიციური გამომძიებლობა, პროფესიონალური საგამომძიებო სამსახურის ორგანიზება და შესაბამისი დეპარტამენტის თავმჯდომარეობა, მინისტრის მოადგილეობა, ქვეყნის უშიშროების მინისტრობა, უშიშროების საბჭოს მდივნის მოადგილეობა და უზენაესი სასამართლოს წევრობა — ნიუიერი ნიდაგაი გახდა **სამეცნიერო კვლევებისა და მეთოდური საქმიანობის** პარალელურად წარმართვისათვის. იურისპრუდენციისა და პოლიტიკის სფეროებში უმაღლესი სამეცნიერო ხარისხების მოპოვება საუფქვლად დაედო მშობლიური სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიულ ფაკულტეტზე პრაქტიკით გაჯერებული და ღრმამეცნიერული დონის ლექციების კითხვას, მოგვიანებით კი — სახელმწიფო საგამომძიებლო და საკვალიფიკაციო კომისიების თავმჯდომარეობას. მისი ხელმძღვანელობით გატარებული იურისტიკის დიპლომები ყოველთვის ასოცირდებოდა მაღალ კვალიფიკაციასთან, ობიექტურობისა და სამართლიანობის პრინციპების დაცევასთან. მის მიერ შექმნილი სახელმძღვანელოები და მონოგრაფიები კი, რომლებიც ძირითადად საქართველოს ეროვნული უსაფრთხოებისა

და პოზიტიური კანონმდებლობის სრულყოფის პრობლემებს ეხება, სტუდენტობისა და დაინტერესებული მკითხველისათვის ფასეულ შენაძენად ითვლება. თუ აღნიშნულს ისიც დაემატება, რომ იგი მსოფლიო იურისტიკის ასოციაციის წევრი, საქართველოს იურიდიულ მეცნიერებათა და სხვა სპეციალიზებული აკადემიების აკადემიკოსი, მართლმსაჯულებისა და სამართალდამცავი სტრუქტურების რეფორმირების სახელმწიფო და არასამთავრობო კომისიების აქტიური მონაწილეა, მაშინ სახელებით ლოკუტორი და ბუნებრივი გახდება მისი, როგორც პრაქტიკოსი იურისტიკისა და ღვანლმოსილი მეცნიერის ფართო საზოგადოებრივი აღიარება.

პროფესორი **ჯემალ ვასტანბის** კვლავაც ჩვეული ენერგიით განაგრძობს ნაყოფიერ საქმიანობას ტექნიკური უნივერსიტეტის სენატში და სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობის ფაკულტეტზე.

ვუსურვებთ ჯანმრთელ და ხანგრძლივ სიცოცხლეს მუულოვან და უსაყვარლეს მეცნიერებათა ერთადა.

რომან შენგელია, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ემერიტუსი, გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტის კურდი სამართლის კათედრის გამგე, საქართველოს იურიდიულ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი.

ბირაოს მართვის სერვისების საუკეთესო მიმწოდებლები

საბმრთველოს ეროვნულ ბანკს ავტორიტეტული საერთაშორისო გამოცემა Central Banking-ის **ჯილდო გადაეცა**, — ამის შესახებ ინფორმაციას საქართველოს ეროვნული ბანკი ავრცელებს. ეროვნული ბანკი და კომპანია „მონტრანი“, საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ანგარიშსწორების სისტემის (GSSS) დანერგვისთვის — „ბირაოს მართვის სერვისების საუკეთესო მიმწოდებლის“ ნომინაციაში გამარჯვებულად მიმდინარე წლის დასაწყისში დასახელდნენ.

„GSSS ფასიანი ქაღალდების ანგარიშსწორების ინტეგრირებული სისტემა, რომელიც ეროვნულმა ბანკმა 2018 წლიდან აამოქმედა. GSSS ქვეყნის ფინანსური სისტემის მნიშვნელოვანი კომპონენტია და მისი მეშვეობით ხდება სახელმწიფო და კერძო ფასიანი ქაღალდების გამოშვება, შენახვა, დაფარვა და დაგირავება. აღსანიშნავია, რომ ფასიანი ქაღალდები საუკეთესო ბირაოს როგორც ბანკთაშორისი ბაზრისთვის, ისე ეროვნული ბანკის მონეტარული ოპერაციებისთვის. შესაბამისად, სისტემის გამართულ, სწრაფ და საიმედო მუშაობას ფინანსური სტაბილურობის მხარდასაჭერად დიდი მნიშვნელობა ენიჭება.“

GSSS წარმოადგენს თვისობრივად უნიკალურ ფასიანი ქაღალდების ანგარიშსწორების სისტემას. ის უზრუნველყოფს კერძო და სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარების ერთმანეთისგან დამოუკიდებლად ამოუკიდებლად ოპერირებას ერთიანი მაღალტექნოლოგიური პლატფორმის ქვეშ, რომლის შეუფერხებელი ფუნქციონირებაც ეროვნული ბანკის მიერ არის გარანტირებული. ამ გზით GSSS სისტემა უმცირესი დანახარჯით აღწევს კაპიტალის ბაზრის სრულ ინტეგრაციას, მაქსიმალურ უსაფრთხოებასა და ინვესტორთა ნდობას, რაც მცირე ზომისა და რესურსების მქონე ქვეყნისთვის საუკეთესო მოდელია. Central Banking-ის დაჯილდოება საერთაშორისო ფინანსურ საზოგადოებაში ფართოდ აღიარებული და მასში მონაწილე ბანკების მაღალ რეპუტაციასა და წარმატებულ საქმიანობაზე მიუთითებს, — ნათქვამია სეპ-ის განცხადებაში.

INVITATION FOR BIDS

Borrower: GEORGIA**Project:** Secondary Road Asset Management Project (SRAMP)**Credit/Loan No.** IBRD 8599-GE

Contract Title: Procurement of **Lot 1** – Rehabilitation of Sajavakho-Chokhatauri-Ozurgeti-Kobuleti Road (sh02) km 35- km 43.6 and km 47.2- km 48, **Lot 2** – Rehabilitation of Sajavakho-Chokhatauri-Ozurgeti-Kobuleti Road (sh02) km 54.0- km 67.7, **Lot 3** – Rehabilitation of Chokhatauri – Bakhmaro (sh81) road section 15.9- km 21.4 and km 22.5 - km 24.5, **Lot 4** – Rehabilitation of Chokhatauri – Bakhmaro (sh81) road section km 34 - km 50

Reference No.: SRAMP/CW/NCB-11 (Lot 1, Lot 2, Lot 3 and Lot 4)

1. Georgia has received financing from the World Bank toward the cost of the Secondary Road Asset Management Project (SRAMP), and intends to apply part of the proceeds toward payments under the contracts for Procurement of Lot 1 – Rehabilitation of Sajavakho-Chokhatauri-Ozurgeti-Kobuleti Road (sh02) km 35- km 43.6 and km 47.2- km 48, Lot 2 – Rehabilitation of Sajavakho-Chokhatauri-Ozurgeti-Kobuleti Road (sh02) km 54.0- km 67.7, Lot 3 – Rehabilitation of Chokhatauri – Bakhmaro (sh81) road section 15.9- km 21.4 and km 22.5 - km 24.5, Lot 4 – Rehabilitation of Chokhatauri – Bakhmaro (sh81) road section km 34 - km 50.

2. The project implementing agency, the Roads Department of the Ministry of Regional Development and Infrastructure of Georgia now invites eligible bidders to submit their bids for execution of rehabilitation works. Implementation period for execution of rehabilitation works is Lot 1 – 12 months, Lot 2 – 16 months, Lot 3 – 10 months and Lot 2 – 18 months.

3. The estimated cost of proposed works is Lot 1 – GEL 9,088,855, Lot 2 – GEL 12,048,528, Lot 3 – GEL 7,311,857 and Lot 4 – GEL 18,206,761 including all taxes, duties and other governmental levies as elaborated under clause ITB - 14.7. However, it is the responsibility of the bidder to submit a bid price, which could be below or above the estimated cost, based on the current market prices and any other factors, which may influence the pricing of the proposed works.

4. The Bidders may bid for one or any combination of lots, as further defined in the bidding document. The Bidders wishing to offer discounts in case they are awarded more than one contract will be allowed to do so provided those discounts are included in the Letter of Bid.

5. Bidding will be conducted through the National Competitive Bidding procedures as specified in the World Bank's Guidelines: Procurement of Goods, Works and Non-Consulting Services under IBRD Loans and IDA Credits & Grants by World Bank Borrowers January 2011, revised July 2014 ("Procurement Guidelines"), and is open to all eligible bidders as defined in the Procurement Guidelines. In addition, please refer to paragraphs 1.6 and 1.7 setting forth the World Bank's policy on conflict of interest.

6. To obtain a complete set of bidding documentation in English language, the interested eligible bidders' should:

- write to address below requesting the Bidding Documents for SRAMP/CW/NCB-11 (Lot 1, Lot 2, Lot 3 and Lot 4): Procurement of Lot 1 – Rehabilitation of Sajavakho-Chokhatauri-Ozurgeti-Kobuleti Road (sh02) km 35- km 43.6 and km 47.2- km 48, Lot 2 – Rehabilitation of Sajavakho-Chokhatauri-Ozurgeti-Kobuleti Road (sh02) km 54.0- km 67.7, Lot 3 – Rehabilitation of Chokhatauri – Bakhmaro (sh81) road section 15.9- km 21.4 and km 22.5 - km 24.5, Lot 4 – Rehabilitation of Chokhatauri – Bakhmaro (sh81) road section km 34 - km 50;

- The Bidding Documents will be provided in an electronic format, free of charge;

The Bidding Document will be sent by e-mail. No liability will be accepted for delivery failure.

7. Bidders shall meet the following minimum qualifying criteria to qualify for award of the contract:

Lot 1

a. Minimum average annual construction turnover of GEL 9,000,000 calculated as total certified payments received for contracts in progress and/or completed within the last 3 years (2017, 2018, 2019), divided by 3;

b. Access to, or availability of, financial resources such as liquid assets, unencumbered real assets, lines of credit, and other financial means, other than any contractual advance payments to meet the following cash-flow requirement: GEL 1,500,000;

c. Participation as a JV member, contractor, management contractor, or subcontractor, in at least one (1) similar contract with a minimum value of GEL 7,300,000 or two (2) similar contracts with a minimum value of GEL 3,650,000 of each contract that have been successfully and substantially completed and that are similar to the proposed Works between 1st January 2015 and bid submission deadline;

d. A minimum construction experience in the following key activity: **Asphalt pavement** – at least 50,000 m² completed in any consecutive 12 months period between 1st January 2015 and bid submission deadline;

e. Additional Qualification Criterion for Bidder's Available Annual Capacity as defined in Section III – Evaluation and Qualification Criteria of Bidding Documents.

Lot 2

a. Minimum average annual construction turnover of GEL 12,000,000 calculated as total certified payments received for contracts in progress and/or completed within the last 3 years (2017, 2018, 2019), divided by 3;

b. Access to, or availability of, financial resources such as liquid assets, unencumbered real assets, lines of credit, and other financial means, other than any contractual advance payments to meet the following cash-flow requirement: GEL 1,500,000;

c. Participation as a JV member, contractor, management contractor, or subcontractor, in at least one (1) similar contract with a minimum value of GEL 9,600,000 or two (2) similar contracts with a minimum value of GEL 4,800,000 of each contract that have been successfully and substantially completed and that are similar to the proposed Works between 1st January 2015 and bid submission deadline;

d. A minimum construction experience in the following key activities:

- **Asphalt pavement** – at least 57,000 m² completed in any consecutive 12 months period between 1st January 2015 and bid submission deadline;

e. Additional Qualification Criterion for Bidder's Available Annual Capacity as defined in Section III – Evaluation and Qualification Criteria of Bidding Documents.

Lot 3

a. Minimum average annual construction turnover of GEL 7,300,000 calculated as total certified payments received for contracts in progress and/or completed within the last 3 years (2017, 2018, 2019), divided by 3;

b. Access to, or availability of, financial resources such as liquid assets, unencumbered real assets, lines of credit, and other financial means, other than any contractual advance payments to meet the following cash-flow requirement: GEL 1,500,000;

c. Participation as a JV member, contractor, management contractor, or subcontractor, in at least one (1) similar contract with a minimum value of GEL 5,900,000 or two (2) similar contracts with a minimum value of GEL 2,950,000 of each contract that have been successfully and substantially completed and that are similar to the proposed Works between 1st January 2015 and bid submission deadline;

d. A minimum construction experience in the following key activity: **Asphalt pavement** – at least 40,000 m² completed in any consecutive 12 months period between 1st January 2015 and bid submission deadline;

e. Additional Qualification Criterion for Bidder's Available Annual Capacity as defined in Section III – Evaluation and Qualification Criteria of Bidding Documents.

Lot 4

a. Minimum average annual construction turnover of GEL 18,200,000 calculated as total certified payments received for contracts in progress and/or completed within the last 3 years (2017, 2018, 2019), divided by 3;

b. Access to, or availability of, financial resources such as liquid assets, unencumbered real assets, lines of credit, and other financial means, other than any contractual advance payments to meet the following cash-flow requirement: GEL 2,050,000;

c. Participation as a JV member, contractor, management contractor, or subcontractor, in at least one (1) similar contract with a minimum value of GEL 14,600,000 or two (2) similar contracts with a minimum value of GEL 7,300,000 of each contract that have been successfully and substantially completed and that are similar to the proposed Works between 1st January 2015 and bid submission deadline;

d. A minimum construction experience in the following key activities: **Asphalt pavement** – at least 66,000 m² completed in any consecutive 12 months period between 1st January 2015 and bid submission deadline;

e. Additional Qualification Criterion for Bidder's Available Annual Capacity as defined in Section III – Evaluation and Qualification Criteria of Bidding Documents.

In case the bidder applies to the bidding as a Joint Venture, please refer to the specific requirements for Joint Venture partners in the Section III – Evaluation and Qualification Criteria of Bidding Documents.

In case, the bidder applies for more than one lot (individual contract) the Multiple Contracts evaluation procedure is described under subparagraph 2.2 and 2.6 of Section III – Evaluation and Qualification Criteria.

8. The Bids must be delivered at the address below on or before October 07, 2020, 15:00 hours local time. Electronic bidding will not be permitted. Late bids will be rejected. Bids will be publicly opened in the presence of the bidders' designated representatives and anyone who choose to attend at the address below on October 07, 2020, 15:00 hours local time.

9. All bids must be accompanied by a Bid-Securing Declaration. Bid Security Declaration shall be valid for 28 days beyond the validity of the Bid. For bids submitted by a JV bidder shall carefully read ITB 19.8 as failure to comply with this ITB shall be grounds for bid rejection.

10. The Employer's address for the purpose of Bid submission is: Roads Department of the Ministry of Regional Development and Infrastructure of Georgia

International Procurement Division, IV Floor
Al. Kazbegi Avenue 12, Tbilisi, 0160 Georgia
Tel: + (995 322) 37-05-08
Fax: + (995 322) 31-30-34
E-mail: info@georoad.ge
Web Site: www.georoad.ge

ისრაელი უნდა დაეხმოს

აშშ-ის პრეზიდენტმა დონალდ ტრამპმა განაცხადა, რომ ახლო აღმოსავლეთში აშშ-ის ყოფნის ერთადერთი მიზეზი ისრაელის დაცვის სურვილი შეიძლება იყოს.

ჩრდილოეთ კაროლინას შტატში სიტყვიერ გამოცხადებას დონალდ ტრამპი აშშ-ის ენერჯეტიკულ დამოუკიდებლობის საკითხს შეეხო.

„ჩვენ არ გვსურს ენერჯორესურსების შესყიდვა. ამას წლების განმავლობაში ვაკეთებდით. მსურს, რომ ენერჯეტიკულად დამოუკიდებელი ვიყოთ. ვიდრე აშშ-ის პრეზიდენტი ვარ, აშშ ნავთობისა და გაზის ნომერ პირველი მწარმოებელი დარჩება. საქმე ის არის, რომ ჩვენ ახლო აღმოსავლეთში ყოფნის საჭიროება არ გვაქვს, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ისრაელი უნდა დავიცვათ“, – აღნიშნა აშშ-ის პრეზიდენტმა.

მინსკში გასული უნდა დაეხმოს**სამოქალაქო****ტანსაცმელში ჩაცმულმა ნიღბიანმა პირებმა ბელარუსის ოპოზიციის საკოორდინაციო საბჭოს პრეზიდენტის წევრი, იურისტი მაქსიმ ზნაკი უცნობი მიმართულებით წაიყვანეს.****ზნაკი ვიქტორ ბაბარკოს შტაბიდან წაიყვანეს.****მისი ადვოკატის თქმით, დაკავების მიზეზი უცნობია, ოპოზიციონერის სახლში კი ჩხრეკა მიმდინარეობს.****მაქსიმ ზნაკი პრეზიდენტის ერთადერთი აქტიური წევრი იყო. დანარჩენები ან დააკავეს, ან ბელარუსიდან იძულებით გაიყვანეს, ან ქვეყანა თავისი ნებით დატოვეს.****7 სექტემბერს მინსკში პრეზიდენტის კიდევ ერთი წევრი, ოპოზიციის ლიდერი მარია კოლესნიკოვა გაიტაცეს. მეორე დღეს მისი უკრაინაში იძულებით გადაყვანა სცადეს, მაგრამ მან საზღვარზე თავისი პასპორტი დახია. ამის შემდეგ ქალი დააკავეს. მისი ადგილმდებარეობა უცნობია.****ავღანეთში მიხრა-პრეზიდენტს თავს დაესხნენ**

ავღანეთის ვიცე-პრეზიდენტ ამრულა სალეჰზე თავდასხმის შედეგად გარდაცვლილთა რიცხვი 10-მდე გაიზარდა. ადგილობრივი მედიის ცნობით, დაშავებულია კიდევ 16 ადამიანი. „თალიბანი“ აფეთქებაზე პასუხისმგებლობას არ იღებს.

ამრულა სალეჰის პრესსპიკერი აცხადებს, რომ ვიცე-პრეზიდენტის აფეთქებას უვნებელი გადაურჩა. ამასთან, ვიცე-პრეზიდენტის ოფისში განმარტავენ, რომ ქაბულში ერთ-ერთ ავტომაგისტრალზე სალეჰის კორტეჟის გავლისას გზის პირას ასაფეთქებელი მონოციკლით ანთქმულა.

რაგბი ჩვენი თაგაშია!

მთავარია... მთავრობა!

ამ ცოტა ხნის წინათ პანიკორებმა და ურნ-მუნო თომებმა ქართულ რაგბიში შექმნილი ხანმოკლე კრიზისით ისარგებლეს და ერთი ამბავი ატყვეს - ნახეთ, თაობათა ნაშენები შენობა თავზე გვენგრევთ. ბუნებრივია, მათ მხედველობაში ჰქონდათ კორონავირუსის პანდემიის გამო იძულებით გადაადგილებული ეროვნული ჩემპიონატის სტარტი, რომელიც ზე-10-დან ზე-12-ად ტრანსფორმირდა და, რაც მთავარია, საქართველოს რაგბის კავშირის რამდენჯერმე გადაადგილებული საანგარიშო-საარჩევნო ყრილობის მოწვევა, რომელსაც სრ-ის ახალი პრეზიდენტი უნდა დაესახელებინა.

ადვილი მისახვედრია, რომ ქართული სა-რაგბო თემის უმაღლეს იერარქთა გადაწყვეტილება სისხლხორცეულად უკავშირდება „ბორჯღალოსანთა“ პერსპექტივას, რომელთაც, თუ კიდევ ერთხელ არ აირია მონასტერი და იაპონიაზე არ „იცვლება“, შემოდგომისა-ზამთრის მიჯნაზე ექვსი ერიდან რვა ერადა რეინკარნირებულ უაღრესად პრესტიჟულ ტურნირში უნევეთ დებიუტი, სადაც მეტოქეობას ელიტურ ინგლისს, უელსსა და ირლანდიას გაუწევინ.

როგორც ვვარაუდობდით, ბიძინა ივანიშვილისა და ბანკ „ქართუს“ მიერ ფეხზე დაყენებული სა-რაგბო ინფრასტრუქტურის მსგავსად, მმართველმა პარტიამ ამჯერადაც ითამაშა მსგაველი როლის როლი და პრემიერ-მინისტრ გიორგი გახარიას რეზიდენციაში გამართულ შეხვედრაზე დროებითი შეფერხებების დასაძლევად კონკრეტული ღონისძიებები დაისახა.

ასე რომ, ჩასაფრებულნი ვართ, უკვე მერამდენედ, პირში ჩალაგამოვლენულნი დარჩენ.

ამასობაში გაირკვა, რომ ჯერ კიდევ 14 მარტიდან კორონავირუსის პანდემიის გამო გადმოტანილი რაგბი ევროპის ჩემპიონატის უმოტივაციო ბოლო ტურის მატჩი საქართველო-რუსეთი თბილისში 1 ნოემბერს 15 საათზე დაინიშნა. შეგახსენებთ, რომ ჩვენმა გუნდმა ეს ტურნირი ვადამდე მოიგო.

კობა კობახიძე

განარაღებული რეპეტიცია

მომრე ერთა ლიგის სტარტზე ტალინში ესტონელებთან მოპოვებულია გამარჯვებამ, ეტყობა, დათვური სამსახური გაუნია როგორც საქართველოს ეროვნულ ნაკრებს, ისე მის თავკაცს ვლადიმერ ვაისს, რომლებმაც თბილისში ჩრდილო-აღმოსავლეთის ჯგუფში გალიდერების ჩინებული შანსი გაუშვეს ხელიდან.

მათ შეცდომებს ცარიელ ტრიბუნებთან ერთად კოკისპირული წვიმის შედეგად წყალბურთის სარბიელს მიმსგავსებული გაზონიც დაემატა, რამაც მნიშვნელოვანწილად განაპირობა კიდევ ძვირფასი ქულების დაკარგვა - 1:1.

მოგახსენებთ, რომ არსებობს საფუძვლიანი ალბათობა, ეს გუნდები ერთმანეთს აღნიშნული ტურნირის პირველი გათამაშების ფინალშიც შეებან ევროპის ჩემპიონატის დასკვნითი რაუნდის სასუკვარი საგზურის მოსაპოვებლად, ამიტომ ბორის პაიჭაძის სახელობის „დინამო არენაზე“ მომავალი დიდი ჯახის ერთგვარ გენერალურ რეპეტიციას ვადევნეთ თვალი. სწორედ ამიტომაცაა დასაინანი, 6-ე წუთიდან მოედანზე 10 კაციტ დარჩენილ მეტოქეს რომ ვერ მოუგუეთ. თითქმის ნახევარ საათში ყრუ დაცვაზე გადასულ სტუმართა კართან სამიოდე მომენტის შექმნა (მატჩის უდავოდ საუკეთესო მოთამაშე, მასპინძელთა კაპიტანი კანავა და ორჯერ - შენგელია), დაგვეთანხმებით, ძალიან ცოტაა ელიტაში მოხვედრაზე მეოცნებე ნაკრებისთვის.

მისწავლოთ შესლოებზე!

არადა, წინა მატჩის შემდეგ ძირითად შემადგენლობაში მომხდარი სამი ცვლილების მიუხედავად (ჯილაური, კაჭარავა და ჩაკვეტაძე საბედისწერო შეცდომის დამშვევმა მალიმ, ქვილითაიამ და დავითაშვილმა ჩაანაცვლეს) ბრძოლა ყოჩაღად დავინყეთ და მას შემდეგ, რაც კვარაცხელიას საფირმო დრიბლინგს ოქრიაშვილის უსუსტად შესრულებული პენალტი მოჰყვა, დავინიშნა რეტი კიდევ - 1:0.

სწორედ კრიტიკულ ვითარებაში გამოჩნდა ბალკანელთა მაღალი კლასი - მათი უმეტესობა ხომ, ჩვენგან განსხვავებით, ძლიერ ევროპულ კლუბებში თამაშობს. მათ შორის კვლავაც გამოირჩევა 37(!) წლის უბეცებელი სოლისტი გორან პანდევ, რომლის ფილიგრანულ გადაცემასაც მოჰყვა 33-ე წუთზე რისტოვსკის საპასუხო გოლი - 1:1.

მართალია, მინდვრიდან მუსიალის გაძევებით გათამამებული ვაისი ვა ბანკზე წავიდა და დაგვიანებული ცვლილებებით მოერიშეთა რიცხვი ხუთამდე გაზარდა, მაგრამ, მოგეხსენებთ, რაოდენობა ყოველთვის არ ნიშნავს ხარისხს.

სამწუხაროდ, ამჯერადაც ასე მოხდა.

სომხეთი - ესტონეთი 2:0.

სატურნირო მდგომარეობა: ჩრდ. მაკედონია, საქართველო - 4-4, სომხეთი - 3, ესტონეთი - 0 ქულა.

II ოქტომბერი ითამაშებენ: სომხეთი - საქართველო, ესტონეთი - ჩრდილოეთ მაკედონია, ხოლო მანამდე - 8 ოქტომბერს პირველი ერთა ლიგის საეტაპო მნიშვნელობის პლეი-ოფები: საქართველო - ბელარუსი, ჩრდ. მაკედონია - კოსოვო.

მომხდარი სამი ცვლილების მიუხედავად (ჯილაური, კაჭარავა და ჩაკვეტაძე საბედისწერო შეცდომის დამშვევმა მალიმ, ქვილითაიამ და დავითაშვილმა ჩაანაცვლეს) ბრძოლა ყოჩაღად დავინყეთ და მას შემდეგ, რაც კვარაცხელიას საფირმო დრიბლინგს ოქრიაშვილის უსუსტად შესრულებული პენალტი მოჰყვა, დავინიშნა რეტი კიდევ - 1:0.

ლეგიონერები

მართალია, ევროლიგის მოქმედი ჩემპიონი ცსკა უძლიერესი შემადგენლობით გამოირჩევა და მის მწვრთნელებს თამაშად შეუძლიათ როტაციას მიმართონ, მაგრამ არმიელთა დებიუტანტ მოწინააღმდეგეებს პოზიციები ჯერჯერობით ურყევია და იგი სისტემატურად იწყებს თამაშს სასტარტო ხუთეულში.

ასე მოხდა პრინციპულ მეტოქესთან - სანკტ პეტერბურგის „ზენიტთან“ სპარინგშიც, რომელიც მოსკოველთა ზედზედ მეოთხე გამარჯვებით დასრულდა - 78:72. „ჯვაროსანთა“ კაპიტანის მონაგარი ამჯერად ასეთი გახლდათ: 24 წუთში 7 ქულა და 2-2 მოხსნა-ჩაჭრა.

აღსანიშნავია, რომ წლეულს პირველად დიმიტრის

სტაბილურად - ძირითადად!

იტუდისის გუნდი სანკისი პერიოდის შემდეგ მდევრის როლში აღმოჩნდა - 17:29, მაგრამ დასკვნით მეოთხედში გამთამაშებელ მაიკ ჯეიმსის (23 ქულა) ძალისხმევით სანადგულს მაინც მიაღწია.

მეხუთე სპარინგი ცსკა-მ უკვე მეორედ მოუგო „ხიმკის“ - 101:71. „თოკომოტივმა“ 18 წუთში 4 ქულა, 2 მოხსნა და თითო ჩაჭრა-პასი მოაგროვა, თანაც თამაში ისევ სასტარტო ხუთეულში დაიწყო, ხოლო პარტნიორებს ამჯერადაც მაიკ ჯეიმსმა ულიდერა - 25 ქულა. დღეს არმიელები სანკტ პეტერბურგში ყაზანის „უნიქსს“ შეხვდებიან.

ამასობაში წინასასეზონო მზადებას განაგრძობენ ესპანეთში მოთამაშე ქართველი ლეგიონერებიც. გაუწყებთ მათი მორიგი სანკვრთნელი მატჩების შედეგებსა და ჩვენებურთა პირად მონაგარს: „გრან კანარია“ - „ესტუდიანტისი“ 94:83. ბექა ბურჯანაძე - 13 ქულა და 2 მოხსნა (18 წუთში); „გრან კანარია“ - „ფუნელაბრადა“ 87:90. ბექა ბურჯანაძე - 17 წუთში 6 ქულა და 2 პასი. „ტენერიფე“ - „ფუნელაბრადა“ 84:89. გიორგი შერმაინი - 20 ქულა.

ვიტალი ჯაფარიძე

ქობაგის მგზური

მველანი ვთანხმდებით, რომ ქართული ფეხბურთის აკვანი ტალანტების სამჭედლოში - ზღვისპირეთში დაირწა, უფრო კონკრეტულად, ბევრის აზრით - ფოთში, ზოგ-ზოგიერთნი ფიქრობენ, რომ - ბათუმში, თუმცა, დარწმუნებით შეიძლება ითქვას, რომ ისეთნიც მოიძებნებიან, ვინც უპირატესობას სოხუმს მიანიჭებს. ჰოდა, იდავონ, ქვემარტება ხომ კამათში იბადება, მთავარია, ფეხვებს არ მოგწყდეთ.

ამ და კიდევ მრავალ საინტერესო საკვბილოს წააწყდება გულშემოტივიარი შპს „მინგნობარის“ სტამბაში დაბეჭდილი ქვემარტივად სამაგიდო კრებულის „სათავიდან მწვერვალამდე“ (ნოსტალგია დიდ ქართულ ფეხბურთზე) ფურცლებზე, რომელმაც დღის სინათლე კალმოსანთა ძველი გვარდიის ღირსეულ წარმომადგენელთა, მეგობარ კოლეგათა - ოთარ (რიჩო) გაგუასა (ავტორი) და ალექსანდრე შენგელიას (რედაქტორი) - შემოქმედებითი თანამშრომლობით იხილა (სხვათა შორის, მისი სათაური ამ უკანასკნელს ეკუთვნის).

ნიგინერ მკითხველში ინტრიგას პირველივე ნარკვევის პერსონაჟთა შესანიშნავი შეიდეგული აღძრავს, რომლის შესახებაც გაზეთ „თბილისის“ ღვანლმოსილი ჟურნალისტი თავისი ახალი პირმშოს წინათქმაში აღნიშნავს: „თხრობას ამ ნარკვევით რომ ვინყებ და მთავარი პერსონაჟები ალექსანდრე (შურა) დათაროხვი, მიშა ასლამაზოვი, ბორის ფროლოვი, კუკო

სათაურის წაგაკითხვით

ფეხლეგანდი, ნიაზ ძიფაშ-იფა, ზაურ კალოვი და კიდევ ერთი „ქართველი“ სერგო შუდრაა, ნათელი დასტურია იმისა, რომ ხელოვნებას საზღვრები არა აქვს... დასტურ!

როგორც წინა ნაშრომებში, თანამემამულეთა საეტაპო მნიშვნელობის წარმატებათა უშუალო თვითმხილველი ამჯერადაც წარმატებით ახერხებს კეისარს კეისრისა მიაგოს და ჩვეული პროფესიონალიზმით გვახსენებს როგორც ტყავის ბურთის დიდოსტატებს, ისე სახელოვან მწვრთნელებსა და თანამშრომლებს რედაქტორის, როგორც მას უწოდებდნენ, რედაქციის ტვივის ოთარ იოსელიანის თამადაობით, მაგრამ, ვფიქრობთ, არანაკლები ინტერესითა და ადვილად გასაგები სევდით გაეცნობით ნარკვევს „გაზაფხული ლესელიძიდან იწყება“.

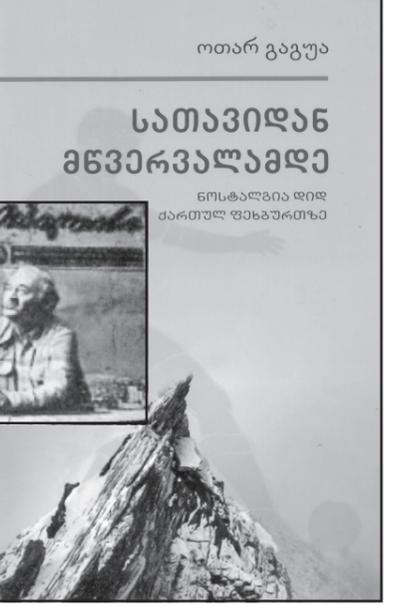
თითქოს, შეგვეძლო აქ დაგვესვა წერტილი, მაგრამ, თქვენის ნებართვით, განსაკუთრებულ მაღლიერებას გამოვხატავთ ავტორისადმი იმ მიღწევის გაცოცხლებისათვის, რომელიც ევროპული დებიუტის ტოლფასია.

საუბარია 1974 წელს პოლონეთის ქალაქ ლოში გამართულ ოთხთა საერთაშორისო ტურნირზე მუშათა გაზეთების პრიზზე, რომელშიც პირველად მონაწილეობდნენ 1957 წელს დაბადებული ქარ-

თველი ჭაბუკები: კარლო მჭედლიძე, კარლო ნიკოლაიშვილი, გიორგი ჭილაია, ვოვა ბეზნიკინი, თენგიზ ანასაშვილი (კაპიტანი), აბესკურ ბანამალოვი, ტრიტან ჯავახაძე, როლანდ ცუცქერიძე, ვალერი ვლაშჩენკო, ოლეგ მუშუკუდიანი, მერაბ გოგონია, ვიტალი დარასელია (სამწუხაროდ, მან ვარჯიშზე მიღებული ტრავმის გამო ვერ ითამაშა), მალხაზ ჩაჩიანი, გაია ქუმისაშვილი, ნოდარ თვარუი, კოტე ომიადე, სოსო გილაური. მომავალი ჩემპიონები მოამზადეს რესპუბლიკის დამსახურებულმა მწვრთნელებმა თ. კუბლაშვილმა და ა. ვარდიაშვილმა, ხოლო გუნდის უფროსი გახლდათ ფიზალზრდის მეთოდისტი ზ. ჩხოზაძე.

დამძობილებული ქალაქების (თბილისი, ჩხუური პლზენი, გერმანული კარლ-მარქს-შტადტი და პოლონური ლოში) ნიჭიერ ყმანვილთა ასპარეზობის დიდ მნიშვნელობას ადასტურებდა ის ფაქტი, რომ ჩვენს დელეგაციას თვით ლეგენდარული ბორის პაიჭაძე ხელმძღვანელობდა.

ამიტომაცაა საამაყო ის ტრიუმფი, რომლითაც ქართველმა ბიჭებმა აღნიშნეს საბრძოლო ნათლობა. მათ სამივე მეტოქე დაჯანეს: გერმანელები - 4:1 (ვლაშჩენკო - 2, გილაური - 2), ჩეხები - 1:0 (გილაური), მასპინძლები - 3:1 (გი-

ლაური, ჩაჩიანი, ვლაშჩენკო) და ქულათა მაქსიმუმით, თანაც ბურთების შესანიშნავი შეფარდებით - 8:2 სამშობლოში ულამაზესი მეგობრობის თასით დაბრუნდნენ. დავენთ, რომ ამ დაუმსახურებლად მივიწყებული ტურნირის საუკეთესო მეკარედ კარლო მჭედლიძე დაასახელეს, ხოლო საუკეთესო მოთამაშე და ბომბარდირი 4 გოლით სოსო გილაური გახდა. განუჩარ გიორგაძე

ნუთუ ეს სინამდვილეა?!

ორეულეები

დღევანდელ მსოფლიოში, როდესაც კორონავირუსი ცხოვრობს მარტის თოვლქაბიან დღეებში არივდარი, ზოგჯერ ისეთ რამეს გაიგებ, თმა ყალბზე დაგიდგება. კაცი შეიძლება გაგიყვანოს კიდეც, როცა ერთი ჟურნალისტიკური გამოკვლევიდან შეიტყობ, რომ თავადაც გიყვანდა და დამთხვეულად მონათლულ მიშა სააკაშვილს თურმე ორეული ჰყოლია, ეს ჩვენი ნაცბელადად აღიარებული მავნებელი მიშკო, რომელიც უკრაინიდან საქართველოში დაბრუნება-გახელმწიფებით გვემუქრება, თურმე თავად მიშკო კი არა, მისი ორეული ყოფილა.

კი მაგრამ, იტყვიან თქვენ, იმ ჟურნალისტს ამ სისულელის გასასაღებლად რაიმე მტკიცებულება გააჩნია? რა თქმა უნდა, გამაჩნია, აცხადებს ავტორი ომხინანად და ამის დასტურად უკრაინის ტელევიზიით ამას წინათ სააკაშვილის მიერ გაკეთებულ სკანდალურ განცხადებას იშველიებს, სადაც ნიკალაევიჩი ჩადენილ ცოდვებს ინანიებს და ქართველ ხალხს ბოდიშს უხდის მისი

შეღამებულზე ჩვენი მინაფორთხია: მიშკო როგორ გამოძვრა სპეციალურად აშენებული კომფორტული ბუნკერიდან და დილაზე, ვიდრე ცა გაიხსნებოდა, ვენახში თოხი როგორ უბაყუნა. ოფლში გაღვრილი მამულიშვილი შიგადაშიგ ჩერდებოდა, ვაზს ეფერებოდა და აცრემლებული შეღალდადებდა: აქ რამ მოგიყვანა, შე დალოცვილო, შენაო?!

ერთი სიტყვით, როგორც ჟურნალისტმა გაარკვია, მიხეილ სააკაშვილი ერთი კი არა, თურმე ორი ყოფილა, რომელ-

„ნამდვილი“ მ. სააკაშვილი

მიშას ორეული

მმართველობის წლებში ქვეყანაში ჩადენილი დიდი შეცდომებისთვის. თქვენ როგორ ფიქრობთ, კაცი, რომელსაც თავი ყვავე-ყორნებთან მეტროპოლ გამირად წარმოუდგენია, ასეთი სინაზით ბოდიშების მომხდელიაო? – სვამს კითხვას და თავადვე უპასუხებს: არავითარ შემთხვევაში, უძლეველი ვაჟკაცობის მანით შეყვრობილი ნიკალაევიჩი ასეთ სიმხდალეს არ ჩაიდენდაო.

ავტორი თავის სიმართლეში იმან უფრო დაარწმუნა, რომ სააკაშვილს, რომელიც ბიძინა ივანიშვილის გინება-განქიქებაში ათენ-ალამებს, ამჯერად ის ერთხელაც არ უხსენებია. ამ ფაქტმა ჟურნალისტს კიდეც უფრო გაუღვივა ეჭვი, რომ მონანიება-მობოდიშების ავტორი თავად სააკაშვილი კი არა, მისი ორეულია.

კეთილი და პატიოსანი. ის მიშა, რომელიც უკრაინიდან მუშტმოდერებული გვემუქრება, ვთქვათ, მართლაც მიშას ორეულია, მაგრამ მაშინ სად არის თავად ნამდვილი მიშა? ჟურნალისტის მტკიცებით ნამდვილი მიშა არსადაც არ წასულა, ის საქართველოშია და ყვარლის მახლობლად ადრე შეძენილ მამულში იმალება. ამაში პირადად დარწმუნდა, როცა კახეთს გაემგზავრა, ყვარლის ტბის პირას დაბანაკდა, ჭოგრიტი მოიმარჯვა და საკუთარი თვალით იხილა

თავან ერთი უკრაინაშია, ხოლო მეორე – ყვარლის ვენახში... ერთი მიშა ტყუილია, მეორე კი – ნამდვილი. ნამდვილი ვენახშია, ტყუილი – უკრაინაში. ეტყობა, საქართველოს პროკურატურის მუშაკები პრესას არ კითხულობენ, თორემ ტყუილ სააკაშვილს უკრაინაში კი არ გამოეკიდებოდნენ, ნამდვილს ყვარლის ვენახში, საკუთარ მამულში გაბანაკდნენ და ბოლოს და ბოლოს, სამართალს ხალხის მოთხოვნისამებრ დააპურებდნენ.

უფრო რთული პრობლემის წინაშე აღმოჩნდა შაგის საერთაშორისო სასამართლო, რომელმაც წლების მანძილზე ვერ გამოკვეთა 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის რეალური დამნაშავენი. არადა, იმ ომის წამომწყებნი ხომ შეიძლება ნამდვილი სააკაშვილი და ნამდვილი პუტინი კი არა, მათი ორეულები ყოფილიყვნენ? ეტყობა, ევროპული სამართლის კარი მანამდე იქნება ჩარაზული, ვიდრე რომელიმე ქართველი ან უცხოელი ჟურნალისტი არ დადებს გამოკვლევას, რომელშიც ღიად და გამჭვირვალედ იქნება მითითებული აგვისტოს ომის შემოქმედნი, მართლა ნამდვილი პუტინი და ნამდვილი სააკაშვილი იყვნენ თუ – მათი ტყუილი ორეულები? დაველოდოთ. ღვთის წყალობით ევროატლანტიკურმა ცივილიზაციამ ჩვენ ისეთი ტემპებით გვაგზავნა, რომ ისულ მალე შეიძლება ახალი ომი საქართველოში სულაც სააკაშვილისა და პუტინის სამეულებმა წამოიწყონ!

ოთარ ხუციშვილი

რა ბერძენობაა!

გომბორის ტრაგედიიდან ორი წლის შემდეგ ექსპურსიების რეპულირებაზე პარლამენტი ახლა მუშაობს!

მეზღვს კარგად ახსოვს 2018 წლის 9 ივნისს გომბორის უღელტეხილზე მომხდარი ტრაგედია, რომელსაც 4 ადამიანი, მათ შორის 1 არასრულწლოვნის სიცოცხლე ემსხვერპლა, 21 ადამიანი კი დაზარდა – იმის მიუხედავად, რომ ორი წლის წინ ამ რეზონანსულმა შემთხვევამ ექსპურსიების გამკაცრების აუცილებლობა დღის წესრიგში დააყენა, საქართველოს პარლამენტის იურიდიულ საკითხთა კომიტეტმა მხოლოდ რამდენიმე კვირის წინ დაამტკიცა რეგულაციები, რომლის მიხედვითაც სასკოლო ექსპურსიები უნდა ჩატარდეს.

პრობლემების მთელი ჯაჭვი, რაც უკავშირდება ექსპურსიების ტრაგიკულ დასასრულს, მოიცავს ავტომობილის გამართობას, მძღოლის არაპროფესიონალიზმს, გზების მოუნესრიგებლობას და ა.შ. მაშინ ბევრი ამბობდა, რომ საჭიროა ექსპურსიების აკრძალვა კი. მიუხედავად ამისა, ორი წლის მანძილზე სკოლების მიერ, ჩვეული უკონტროლო რეჟიმით ტარდებოდა ექსპურსიები და მყისიერი ზომები ამის ხანინააღმდეგოდ საზოგადოებას არ უნახავს.

თუმცა, როგორც იურიდიული კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე დავით მათიკაშვილი „კომერსანტთან“ განმარტავს, საკანონმდებლო და აღმასრულებელი სისტემა აღნიშნულ მიმე მოცემულობას ექსპურსიებთან დაკავშირებით მყისიერად უმკლავდება.

„დიდი ხნის წინ იყო კანონპროექტის პირველი მოსმენა. სამწუხაროა, რომ არაერთი უბედური შემთხვევა აღირიცხა ექსპურსიებზე. მეორე მოსმენით, ახლა მივიღეთ კანონი. გეტყვით, რომ გადაწყვეტილება გომბორის ტრაგედიის შემდეგ იყო მყისიერი, ჩვენ გავაკეთებთ მაქსიმუმს, რომ პარლამენტშივე მესამე მოსმენით უკვე მივიღოთ ეს კანონპროექტი. შატილის მოვლენებმა კიდეც უფრო გაუსვა ხაზი საკითხის აქტუალობას. უბედური შემთხვევების სპეციფიკიდან და არსიდან გამომდინარე, არა მხოლოდ საქართველოში, არამედ მსოფლიოს ვერც ერთ ქვეყანაში ვერ უზრუნველყვეს გზების 100%-ით დაცვა. ამ კანონპროექტის განხილვაც იმის დასტურია, რომ ჩვენი ქვეყანა მაქსიმალურად ცდილობს, როგორც საკანონმდებლო, ისე აღმასრულებელ დონეზე ამ მიმე მოცემულობასთან გამკლავებას,“ – ამბობს დეპუტატი.

2021 წლის პირველი იანვრიდან ამოქ-

მედდება ექსპურსიების ჩატარების განახლებული პროტოკოლი. კანონი ჩნდება ექსპურსიის და ექსპურსიის ხელმძღვანელის ცნება. წესების დარღვევისთვის კი ჯარიმა 200 ლარია.

„სკოლებსა და ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მებატონეებს ექნებათ დრო, რომ სათანადოდ მოემზადონ, რათა კანონის სრული დაცვით მოხდეს ექსპურსიების ჩატარება. ცვლილება შევიდა საგზაო მოძრაობის შესახებ წესებში და ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის კოდექსში.

კანონში შემოდის ახალი ცნება, ექსპურსიის სრულწლოვანი ხელმძღვანელი, რომელიც უნდა იყოს საგანმანათლებლო დაწესებულების წარმომადგენელი, არა მშობელი, არამედ სკოლამდელი ან სკოლის ასაკის საგანმანათლებლო დაწესებულების წარმომადგენელი.

მძღოლმა უნდა წარმოადგინოს და თან უნდა იქონიოს ცნობა ნარკოლოგიური შემთხვევის შესახებ, რომელიც ექსპურსიის თარიღთან მიმართებაში ბოლო ერთი თვის განმავლობაში უნდა იყოს გაცემული. მძღოლი უნდა იყოს ასევე კვალიფიციური და მას უნდა ჰქონდეს ნ-წლიანი გამოცდილება.

რაც შეეხება აღსრულებას, წესის დარღვევისთვის – 200 ლარი, ხოლო განმეორებითი დარღვევისთვის 400 ლარია ჯარიმის სახით. აღსრულებას საპატრულო პოლიცია მოახდენს,“ – აღნიშნა დავით მათიკაშვილმა.

ავტოსატრანსპორტო საშუალებას ტექდათვალიერება გავლილი უნდა ჰქონდეს 6 თვის ვადაში. მასში უნდა იყოს ცეცხლჩამქრობი, ასევე სამედიცინო ჩანთა. დაუშვებელია დამატებითი სავარძლების დამატება და თითოეული სავარძელი უნდა იყოს დამჭერთი აღჭურვილი.

თუკი, ექსპურსია მოიცავს 500 კმ-ზე მეტ მანძილს, ექსპურსიას თან უნდა ახლდეს სათადარიგო მძღოლი. ამ წესის დანერგვით რეგულაცია კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით მთავრობამ უნდა დაადგინოს 2021 წლის პირველი იანვრამდე.

ღვედების გადაჭერის უზრუნველყოფა არა მძღოლის, არამედ ექსპურსიის სრულწლოვანი ხელმძღვანელის პასუხისმგებლობაა. ამ წესის დარღვევის შემთხვევაში ჯარიმდება არა მძღოლი, არამედ ექსპურსიის სრულწლოვანი ხელმძღვანელი.

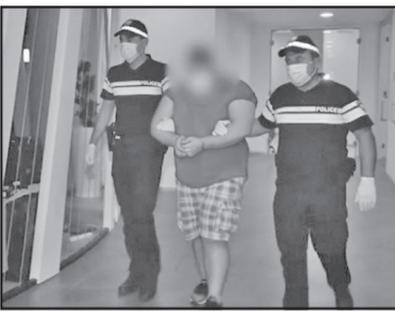
სტუმარმასპინძლობას ასეთი უნდა

შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა თბილისში მდებარე ერთ-ერთ ბარში მომხდარი ფიზიკური დაპირისპირების საქმის გამოძიების ფარგლებში მებუთე პირი დააკავეს.

აღნიშნულ სისხლის სამართლის საქმესთან დაკავშირებით, ბრალდებულის სახით დაკავებულია 1983 წელს დაბადებული ლ.ც. დანაშაული 2-დან 4 წლამდე ვადით თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს. გამოძიებით

დადგინდა, რომ ბრალდებულმა, ბარის ოთხ სხვა თანამშრომელთან ერთად, რომლებიც საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა უკვე დააკავეს, დაწესებულების სტუმრებს სიტყვიერი და ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენა.

მომხდარის შედეგად, ჯანმრთელობის დაზიანება მიიღო 1986 წელს დაბადებულმა ორმა პირმა – ი.ფ.-მ და ი.გ.-მ, რომლებსაც შესაბამისი სამედიცინო დახმარება გაენიათ.

© ფუი, ეზავას!

ეს წლისთავია „სადი აზრისა“ ...

30 წე გუშინ კალენდარს გადაშლიდა, ისეთ თარიღებს აღმოაჩინდა, გული გაუნათებოდა.

მაგალითად, გენიალური ლევ ტოლსტოისა და ოსკარო-სანი ჰიუ გრანტის დაბადების დღეებს რომ თავი დავანებოთ, ნახევარსაუკუნოვანი იუბილე შესრულდა პირველი „ფიგურის“ გამოშვებიდან, მაგრამ არც ესაა მთავარი – 9 სექტემბერი, თურმე, სილამაზის საერთაშორისო დღეც ყოფილა!

ყველაფერს ერთად გილოცავთ!

მაგრამ, ხომ იცით, ეშმაკს არ სძინავს. დიახ, საზგასმით გამოვყავით სიტყვა მთავარი და, ბედი არ გინდა, გუშინ ტელე (ვაი) კომპანია „მთავარის“

წლისთავიც ყოფილა. გისამძიმრებთ და ვიზიარებთ თქვენს ღრმა მწუხარებას! თუმცა, რატომ? ვინაიდან საზეიმო განწყობის შექმნას ვცდილობთ, მოდით, შევინარჩუნოთ ეს პათოსი და განვაგრძოთ „ვ ტომ ფე დუხე“.

გილოცავთ ყველას, ვისაც

უკრაინაში გადახვეწილი ფიურერის, მისი კუდების – გვარამიას, გაბუნიას, კვესიტაძის, კილაძის, კაპანაძისა და მათი წვრილფეხობის, იგივე „ლაშაზისეულთა“ ლამაზად შეფუთული, საინფარქტო ამბებზე აგებული გამოცხადებული თუ გამოუცხადებელი

სიკვდილის ქრონიკები მოგწონთ.

გილოცავთ ყველას, ვისთვისაც ძვირფასია სხვათა უბედურებაზე დაფუძნებული საკუთარი ბედნიერება.

გილოცავთ ყველას, ვისაც სხვისი ჭირი, ლობეს ჩხირი თავისი კეთილდღეობის წყაროდ მიაჩნია.

გილოცავთ ყველას, ვინც სხვის ჯიბეში ხელების ფათურით მორალურ დოპინგს იღებს და სხვისი გაკეთებული სიკეთე გულზე ლახვრად ესობა.

დაგვეთანხმებით, ეს ჩამონათვალი უსასრულოდ შეგვიძლია გავაგრძელოთ, მაგრამ დღეს ეს ვიკმაროთ.

მოგესხენებათ, ცრურწმენათა მიმდევრები ბავშვს ერთი წლის შესრულებას არ ულოცავენ, ჰოდა, ჩვენც გავითვალისწინოთ ძნელად აღსაზრდელი „ნორჩის“ ასაკი და უფრო ძირფესვიანად გუნდრუკის კმევა სამომავლოდ გადავდოთ.

მე თქვენ გეტყვით, გათერთნების ყორანი თუ?!

მოკლედ, „ტაკ დერჟატ“, ზონდერკოლეგებო!

ბიპ პლატონოვი

© მარსკვლავი

ეს უკვე დონაა!..

მნიშვნელოვანი შენაძენით ებმება ახალ სეზონში საქართველოს მოქმედი ჩემპიონი თბილისის „დინამო“, რომელშიც 27 წლის სერბი მსოფლიოს თასის მფლობელი დუშან ვასიჩი ითამაშებს.

მაღე ეს აღიარებული ბომბარდირი ჩვენი ქვეყნის მოქალაქეობას მიიღებს და ერთ წელიწადში „ჯვაროსანთა“ სპორტული ლირსების დაცვაც შეეძლება – ოპტიმისტურადაა განწყობილი „თეთრ-ლურჯთა“ კლუბის პრეზიდენტი გიორგი ხვედელიანი.

მართლაც, თუ თვალს გადავავლებთ აგრესიული მარცხენა შემტევის კარიერას, წარმატების მოპოვების იმედი საერთაშორისო სარბიელზე ნამდვილად შეგვიძლია გვექონდეს: სამშობლოში – „ვიოვოდინა“, „ცრვენა ზევბა“ და „შაბაცი“, იტალიაში – „ფლორენცია“, საბერძნეთში – „პანათინაიკოსი“ და „ვულიაგმენი“; ხორვატიაში – „იადრან სპლიტი“ – ეს ის წამყვანი ევროპული გუნდებია, სადაც მან ომხინი სიტყვა თქვა და დამსახურებული ავტორიტეტი მოიხვეჭა.

ეროვნული ნაკრების ერთ-ერთი ლიდერის მწვერვალად 2014 წელი ითვლება, როცა ალმათიში მსოფლიოს თასი მოიგო.

რაც შეეხება კორონავირუსის გაჭიანურებული პანდემიის გამო მნიშვნელოვანდ კორექტირებული ახალი სეზონის კონტურებს, ოქტომბრის დასაწყისში ახალი ეროვნული ჩემპიონატი დაიწყება, რასაც ჩემპიონთა ლიგის შესხვედრები მოჰყვება.

ისინი ძველებურად – შინ და გარეთ, ალბათ, აღარ გაიმართება და უსაფრთხოების მიზნით, სავარაუდოდ, ნაკლებად რისკიან ქალაქებში ჯგუფური რაუნდების სისტემით მოეწყობა.

იმასაც გაუწყობთ, რომ წლეულს ყველაზე პრესტიჟულ ევროტურნირში 16-ის ნაცვლად 12 ელიტური გუნდი გამოვა და თითოეულს 10-10 მატიჩი ელის, ხოლო წილისყრა ორ კვირაშია დაგეგმილი და ფორმატიც მაშინ დაზუსტდება.

აპაან დოლიძე

დაზუსტება

ჩვენი გაზეთის 8-9 სექტემბრის (სამშაბათ-ოთხშაბათის) ნომრის მე-3-მე-5 გვერდებზე დაბეჭდილი კოლექტიური წერილის „გულანთებული პატრიოტი და სამშობლოს ერთგული მსახური“ მესამე სვეტის პირველი აბზაცის ბოლოდან მე-8-მე-9 სტრიქონები უნდა იკითხებოდეს ასე: **საბრტაქიანის გახსნის ცერამონიაზე მონაწილეობა მიიღო მავინდელოა ვიცე-პრემიერმა ბატონმა ირაკლი მინაღარიშვილმა, შამდვა როგორც ტაძრში.**

ფრანკფურტის წიგნის ბაზრობა - უნიგნებოდ

ფრანკფურტის წიგნის ბაზრობის დირექციის გადაწყვეტილებით, წელს პავილიონებში წიგნები არ გამოიფინება. ამის მიზეზი გერმანიაში არსებული ეპიდემიური დაკორნავირუსის გავრცელების მაღალი რისკებია. მსოფლიოს უმსხვილესი წიგნის ბაზრობის ყველა პავილიონი დახურული იქნება ერთი გამონაკლისით, რომელშიც გერმანიის ტელევიზიის პირველი არხის სტუდია განთავსდება.

საავტორო პრეზენტაციები და ინტერვიუ მწერლებთან პირდაპირ ეთერში გადაიცემა, თუმცა, ამ ღონისძიებებზე დამსწრე მაყურებლების რაოდენობა მცირე იქნება და პრევენციული ზომები უმკაცრესად იქნება დაცული.

ფრანკფურტის წიგნის ბაზრობა 14-18 ოქტომბერს ჩატარდება.

მოგვართავთ გაზეთის მზრუნველთა საბჭოს სახელით

განათავსეთ რეკლამა ყველაზე საჭირო და სანდო გაზეთში და ამით ხელი შეუწყვეთ 102 წლის ყოველდღიური გამოცემის აღორძინებას.

გვჯერა, რედაქციის მიმართვას გამოეხმაურებიან ჩვენი ბიზნესმენ-ქველმოქმედნიც და გარკვეულ ფინანსურ დახმარებას გაუწევენ გაზეთს.

ჩვენი ანგარიშია: №GE19TB7601536020100009.

(შპს „ახალი საუკუნე“ – გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი).

საქართველოს რესპუბლიკა SAKARTVELOS RESPUBLIKA

მთავარი რედაქტორი
საბრტაქიანოვი
599 36-00-35

პასუხისმგებელი რედაქტორები:
გურამ გომიაშვილი
599 53-76-16;
ალექს
ასლანიშვილი
599 56-81-86;

პასუხისმგებელი მდივანი
მამუკა ვაშაქიძე
514 33-33-24

გამომცემელი:
შპს „ახალი საუკუნე“ –
გაზეთ „საქართველოს
რესპუბლიკის“ გამომცემელი“
599 53-76-16; 599 36-00-35
შპს „თანამდგომარეობა“-
„საქართველოს რესპუბლიკის“
გამომცემელი“
ტ: 599 79-76-79

იბეჭდება გამომცემლობა
„კოლორ პრესში“
რკინიგზის ჩიხი №20

uac(უაკ)070.4(479.22)
ს-323

ISSN 2233-3851

ავტორთა
საყურადღებოდ!

რედაქციის მიერ
შუქვითავი მასალაში
დაიბეჭდა
ავტორთა ხარჯით.
ავტორთა მოსაზრებები,
შეხატვა, მუდამ
არ ემთხვეოდეს
რედაქციის პოზიციას.
ფაქტების სიზუსტეზე
პასუხს აბეზან
ავტორები.

გაზეთის მომავალი ნომერი გამოვა შაბათს, 12 სექტემბერს

უსტორიკი ვალუტის ჯარსი:
აუუ ფონური - 3.0890; პირი - 3.6429;
ბრეტანული პირაპნა სტარტინგი - 4.0277;
100 რუბლი - 4.0447; თურქული ლირა - 0.4126;
აზერბაიჯანული მანათი - 1.8183;
1000 სომხური დრამი - 6.3216.

აქინდი 10 სექტემბრისთვის
აღმოსავლეთი საქართველო:
ბარა - ლაპი +15, ლეპი +31
მთიანი რაიონები - ლაპი +11, ლეპი +29
დასავლეთი საქართველო:
ბარა - ლაპი +16, ლეპი +32
მთიანი რაიონები - ლაპი +12, ლეპი +30
თბილისი: ლაპი +19, ლეპი +31

დაბპირაკით, მოგვწერათ:
ტელ: 239-03-43, 599-79-76-79, 568-82-09-84
ელ. ფოსტა: sakresp@mail.ru
და sakresp@top.ge
ვებ-გვერდი: www.sakresp.ge